

Vodič za osobe sa invaliditetom

Izdavač:

Udruženje multiple skleroze Crne Gore

Urednik:

Andrijana Nikolić

Lektura:

Katarina Milonjić

Grafički prelom i dizajn:

Sandra Mihaljević

Štamparija:

Golbi

Tiraž:

200

Podgorica, 2026.

Publikacija „Vodič za osobe sa invaliditetom“ nastala je u okviru projekta „Moje pravo, moja snaga“, podržanog od *Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije* i ni na koji način ne odražava stavove ovoga ministarstva, već isključivo izdavača, tj. NVO *Udruženje multiple skleroze Crne Gore*.

Vodič za osobe sa invaliditetom

Podgorica, 2026.

Sadržaj

Uvod.....	7
Besplatna pravna pomoć.....	15
Vrste prava, visina i obim jednokratnih pomoći na nivou lokalne samouprave.....	23
Opština Andrijevica.....	23
Opština Bar.....	26
Opština Berane.....	30
Opština Pljevlja.....	33
Glavni grad Podgorica	39
Opština Nikšić.....	43
Koje kategorije osoba sa invaliditetom imaju pravo na oslobađanje od poreza na dodatu vrijednost (PDV) i carine prilikom uvoza vozila?.....	46
Kako se može ostvariti pravo na oslobađanje od plaćanja carine?.....	47
Kako ostvariti pravo na oslobađanje od plaćanja poreza na dodatu vrijednost?.....	49
Pravo na podnošenje žalbe/tužbe ukoliko ste nezadovoljni odlukama nadležnih organa.....	50
I. Osnovne odredbe.....	51
II. Ostvarivanje prava na osnovna materijalna davanja iz socijalne i dječije zaštite.....	52
III. Druga materijalna davanja u socijalnoj i dječijoj zaštiti.....	82
IV. Nalaz i mišljenje.....	84
V. Završne odredbe.....	85
Zaključci.....	87

Poštovani,

Pred vama se nalazi kratki *Vodič za osobe sa invaliditetom* u kojem smo sublimirali teme koje smo obradili tokom jednogodišnjeg projekta „Moje pravo, moja snaga“ podržanog od Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije. Tokom ovoga projekta u opštinama Bar, Berane, Podgorica i Pljevlja održali smo četiri pravno-edukativne radionice sa temom „Šta nam donosi zakon o jedinstvenom vještačenju invaliditeta“, „Kako do jednokratne pomoći“, „Uslovi za ostvarivanje tuđe njege i pomoći, lične invalidnine i skraćenog radnog vremena“. S obzirom na posjećenost radionica, otvarale su se nove teme kao i ona „Koje kategorije osoba sa invaliditetom imaju pravo na oslobođanje od poreza na dodatu vrijednost (PDV) i carine prilikom uvoza vozila?“. Zato smo znanja koja su prenesena ciljanoj populaciji, ne samo oboljelima od skleroze multipleks, već svim osobama s invaliditetom, prenijeli u ovaj vodič s nadom da će koristiti u raznim nedoumicama. Trudili smo se da sažmemo zakonom propisane uredbe, ali i da pojasnimo svim budućim čitaocima ove publikacije da su odluke o socijalnim davanjima u nadležnosti lokalne samouprave i da su shodno lokalnoj politici o socijalnim davanjima i odluke promjenljive, posebno u novčanim iznosima koji su odlukom propisani. Informisanost korisnika socijalnih davanja je od bitnog značaja, posebno digitalna pismenost koja će zahtijevati česte provjere sajtova lokalne samouprave i vještine pretraživanja, kako bi se došlo do određenog odgovora ili obrasca. U ovom vodiču je zastupljena i Odluka o socijalnim davanjima u Nikšiću jer smo 2024. sprovodili istraživanje na ovu temu. Takođe, na radionicu u Beranama pozvali smo zainteresovane iz Andrijevice, pa je u *Vodiču* zastupljena i ova opština kroz naše istraživanje. Nadamo se da ćemo već naredne

godine postojeći vodič proširiti rezultatima iz novih opština uz nadu da će neke od postojećih odluka dočekati izmjene i dopune u povećanju iznosa za socijalna davanja na lokalnom nivou.

Ovo je ujedno i prilika da pohvalimo transparentnost Glavnoga grada i Opštine Bar na dostupnosti i jasnoći informacija koje su od vitalnog značaja za građane, jer snaga lokalne samouprave se mjeri u skorijem datumu donošenja odluka i/ili njihovim izmjenama i dopunama.

Stavovi i rezultati istraživanja predstavljeni u ovom vodiču ni na koji način nijesu stavovi *Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije*, već su izrazito odgovornost NVO Udruženja multiple skleroze Crne Gore.

Tim Udruženja multiple skleroze Crne Gore

ZAKON O JEDINSTVENOM VJEŠTAČENJU INVALIDITETA

(„Sl. list CG“, br. 122/25 od 22. 10. 2025; stupio na snagu 31. 10. 2025)

Prvi rok primjene od 1. 7. 2026. (odloženo)

Produženi rok primjene od 1. 12. 2026.

PRAVNI OSNOV

Jedinstveno vještačenje invaliditeta je postupak u kojem se procjenjuje postojanje dugoročnog: a) fizičkog, b) mentalnog, c) intelektualnog i/ili senzornog oštećenja koje u sadejstvu sa različitim barijerama može otežati puno i efektivno učešće

u društvu na osnovu jednakosti sa drugima i u skladu sa tim utvrđuje se status lica sa invaliditetom kao i stepen potrebne podrške za njegovo ravnomjerno uključivanje u društvo.

Dugotrajna fizička, mentalna, intelektualna i/ili senzorna oštećenja su oštećenja sa stvarnim ili očekivanim trajanjem od najmanje godinu dana.

ZAVOD ZA JEDINSTVENO VJEŠTAČENJE INVALIDITETA – SPECIJALIZOVANA USTANOVA

METODOLOGIJA – NADLEŽNOST MINISTARSTVA

Vršenje jedinstvenog vještačenja invaliditeta u skladu sa metodologijom koja sadrži:

1. Način procjene poštovanja fizičkog, mentalnog, intelektualnog i/ili senzornog oštećenja organizma i stepena i vrste oštećenja.
2. Način procjene funkcionalnog statusa i stepena funkcionalnog statusa, kao i radne sposobnosti lica.
3. Način utvrđivanja statusa lica sa invaliditetom.
4. Način utvrđivanja stepena potrebne podrške.
5. Obrasci nalaza i mišljenja Komisije

PROCJENA SE VRŠI:

- a) na osnovu uvida u medicinsku dokumentaciju i neposrednog pregleda lica;
- b) na osnovu stepena poteškoća u svakodnevnom funkcionisanju;
- c) na osnovu radne sposobnosti uz procjenu stepena oštećenja organizma i funkcionalnog statusa, kao i ocjene faktora okruženja koje utiču na radnu sposobnost.

STATUS LICA S INVALIDITETOM utvrđuje se licu kod kojeg je procijenjen najmanje drugi stepen oštećenja organizma i prvi stepen funkcionalnog statusa ili najmanje prvi stepen oštećenja organizma i drugi stepen funkcionalnog statusa.

PRVI STEPEN PODRŠKE: Može samostalno da obavlja svakodnevne životne aktivnosti i može se u većini situacija ravnopravno uključiti u društvo **bez prilagođavanja ili uz minimalno prilagođavanje.**

DRUGI STEPEN PODRŠKE: Neophodan umjeren stepen podrške koji uključuje i povremenu pomoć drugog lica **do tri puta sedmično.**

TREĆI STEPEN PODRŠKE: Neophodan visok stepen podrške za ravnopravno uključivanje u društvo, uključujući fizičko prisustvo i pomoć i njegu drugoga lica, **od šest do dvanaest časova u toku dana.**

ČETVRTI STEPEN PODRŠKE: Neophodan najviši stepen podrške – fizičko prisustvo i kontinuirana pomoć i njega drugog lica u trajanju **od najmanje dvanaest časova u toku dana.**

LICU KOJEM JE UTVRĐEN STATUS LICA S INVALIDITETOM može se utvrditi: drugi, treći, četvrti stepen podrške.

PROCEDURA:

- ✓ **Podnošenje zahtjeva**
- ✓ **Predaje se ovjerena dokumentacija**
- ✓ **Zahtjev i ovjerenu dokumentaciju može da podnese lice koje ostvaruje pravo ili zakonski zastupnik i ovlašćeno lice**
- ✓ **Adresa: Komisija za jedinstveno vještačenje invaliditeta pri Zavodu za jedinstveno vještačenje invaliditeta**

NAJČEŠĆA PITANJA:

Da li sva lica sa invaliditetom moraju da prođu jedinstveno vještačenje?

Da. Sva lica sa invaliditetom, bez obzira kada su uradili vještačenje invaliditeta kod Prvostepene komisije Zavoda za zapošljavanje, moraju da prođu postupak vještačenja invaliditeta, u roku od tri godine, od dana kada se započne sa primjenom ovoga zakona.

Kako da podnesem Zahtjev za jedinstveno vještačenje invaliditeta?

Na osnovu člana 13 stav 7, člana 15 stav 4 i člana 17 stav 8 Zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta („Službeni list CG“, broj 122/25), *Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije* donijelo je

Pravilnik o načinu podnošenja i sadržaju zahtjeva za jedinstveno vještačenje invaliditeta i sastavu i načinu rada komisija za vještačenje.

Pravilnik je objavljen u „Službenom listu CG“, br. 98/2026 od 9. 7. 2026. godine, kada je i stupio na snagu.

Zahtjev se može podnijeti: elektronskim putem, poštanskom pošiljkom ili predati lično u prostorijama Zavoda. Za jedinstveno vještačenje. Treba znati da će elektronska verzija obrasca Zahtjeva biti dostupna na sajtu Zavoda.

Da li se jedinstveno vještačenje invaliditeta radi samo u Podgorici?

Na osnovu člana 29 Zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta („Službeni list CG“, broj 122/25), Vlada Crne Gore, na sjednici od 10. decembra 2025. godine, donijela je

Odluku o osnivanju Zavoda za jedinstveno vještačenje invaliditeta

Odluka je objavljena u „Službenom listu CG“, br. 154/2025 od 24. 12. 2025. godine, kada je i stupila na snagu.

Iako je ***Zavod za jedinstveno vještačenje invaliditeta*** u Podgorici, biće oformljene dvije regionalne (jug i sjever) i područne kancelarije pri javnim ustanovama. Dakle, u određenim slučajevima komisije će biti mobilne, s tim što će prostorije van Podgorice biti pristupačne.

Da bi se ovo izvelo, potrebno je u Zahtjevu navesti potrebu osobe i obrazložiti stanje zbog kojega se traži vještačenje u oformljenoj kancelariji ili čak u kući, bez obzira da li se radi o odrasloj osobi ili o djetetu. Svakako, treba znati da se svaki zahtjev razmatra posebno i odlučivanje po istome se sprovodi na način da ljudska prava i dostojanstvo pojedinca ne smiju da budu ugroženi, ali ni rad Komisije ne smije da se dovede u zabludu.

Od koliko članova se sastoji Komisija za jedinstveno vještačenje invaliditeta?

Prvostepene komisije za vještačenje čine najmanje po tri člana, i to:

- 1) za vještačenje invaliditeta kod djece – socijalni radnik, doktor medicine i psiholog/pedagog/stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila (defektolog, specijalni edukator i rehabilitator i logoped);
- 2) za vještačenje invaliditeta kod odraslih lica – socijalni radnik, doktor medicine i psiholog/stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila (defektolog, specijalni edukator i rehabilitator/fizioterapeut).

Prilikom donošenja rješenja kojim se obrazuje Prvostepena komisija za vještačenje, direktor Zavoda određuje predsjednika komisije iz reda članova komisije.

Predsjednik Prvostepene komisije za vještačenje može direktoru Zavoda podnijeti predlog za proširenje sastava komisije, koji obavezno sadrži obrazloženje potrebe za proširenjem sastava.

BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

Besplatna pravna pomoć obezbjeđuje se radi ostvarivanja prava na pravično suđenje fizičkom licu, koje prema svom imovnom stanju nije u mogućnosti da ostvari pravo na sudsku zaštitu bez štete po nužno izdržavanje sebe i svoje porodice. Besplatna pravna pomoć podrazumijeva obezbjeđivanje potrebnih sredstava za potpuno ili djelimično pokrivanje troškova pravnog savjetovanja, sastavljanja pismena, zastupanja u postupku pred sudom, Državnim tužilaštvom i Ustavnim sudom Crne Gore i u postupku za vansudsko rješavanje sporova i postupku pred javnim izvršiteljem kao i oslobađanje od plaćanja troškova sudskog postupka.

Osnovni Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći u Crnoj Gori donesen je 2011. godine (objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, br. 20/11 od 15. aprila 2011. godine), a primjena mu je počela 1. januara 2012. godine. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 020/15 od 24. 4. 2015), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

Ko ima pravo na besplatnu pravnu pomoć?

Članom 12 *Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći* utvrđeno je da:

Pravo na besplatnu pravnu pomoć može ostvariti:

1) crnogorski državljanin; 2) lice bez državljanstva (apatrid) koje zakonito boravi u Crnoj Gori i lice koje traži azil u Crnoj Gori; 3) stranac sa stalnim nastanjenjem ili odobrenim privremenim boravkom i drugo lice koje zakonito boravi u Crnoj Gori; 4) drugo lice u skladu sa potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorom.

Takođe, **članom 13 propisano** je da lice iz člana 12 ovog zakona ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, ako je: 1) korisnik materijalnog obezbjeđenja porodice ili nekog drugog prava iz socijalne zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna i dječija zaštita; 2) dijete bez roditeljskog staranja; 3) lice sa posebnim potrebama; 4) žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici i trgovina ljudima; 5) lice slabog imovnog stanja.

Članom 14 pomenutog zakona licem slabog imovnog stanja, u smislu člana 13 stav 1 tačka 5 ovog zakona, **smatra se lice** koje nema imovinu, a njegov mjesečni prihod i ukupan mjesečni prihod članova porodice ne prelazi iznos 30% prosječne zarade u Crnoj Gori za jednog člana i po 15% prosječne zarade za svakog narednog člana.

Članovima porodice smatraju se supružnici ili vanbračni supružnici i njihova djeca, usvojena djeca i drugi srodnici koji sa njima žive u porodičnoj zajednici, a koje je dužan da izdržava.

Šta se sve smatra imovinom?

Imovinom, u smislu člana 14 stav 1 ovog zakona, ne smatraju se: 1) stan u kojem lice živi, a čija površina iznosi 25 m² za jednog člana domaćinstva i 10 m² za svakog narednog člana domaćinstva, najviše do 70 m²; 2) predmeti koji su po propisima o izvršavanju presuda u građanskim predmetima i obezbjeđenju potraživanja izuzeti od izvršenja; 3) lično putničko vozilo vrijednosti dvije prosječne zarade u Crnoj Gori koja se utvrđuje prema procjeni nadležnog poreskog organa; 4) imovina od koje se ostvaruju prihodi koji se, na osnovu ovog zakona, uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja imovnog stanja podnosioca zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć.

Šta su prihodi?

Prihodima, u smislu člana 14 stav 1 ovog zakona, **ne smatraju se**: 1) dodatak za pomoć i njegu i druga primanja za njegu i pomoć, kao i dodatak za tuđu njegu i pomoć; 2) dječiji dodatak; 3) pomoći za opremu novorođenčadi; 4) troškovi prevoza do posla, naknada za ishranu u toku rada (topli obrok) i dnevnice za službeno putovanje; 5) stipendije i druga primanja namijenjena za omogućavanje obuke i obrazovanja; 6) dohodak od rada lica sa posebnim potrebama koja primaju institucionalnu njegu, a koji se dobija mimo kriterijuma koji važe za redovno zaposlenje; 7) sredstva namijenjena za sanaciju posljedica prirodnih nepogoda i drugih nesreća; 8) naknada za dijete u hraniteljskom odnosu koju prima porodica podnosioca zahtjeva; 9) naknada neimovinske štete zbog umanjenja svakodnevne životne aktivnosti; 10) primanja dobijena po osnovu zakonskog izdržavanja djece.

Da li ste znali da?

Besplatna pravna pomoć može se odobriti i licu čiji prihodi i prihodi članova porodice ne prelaze dvostruki iznos iz člana 14 stav 1 ovog zakona, ako su to lice i članovi njegove porodice: 1) materijalno ugroženi zbog porodičnih prilika, zdravstvenog stanja ili drugih razloga na koje podnosilac zahtjeva i njegova porodica nijesu mogli i ne mogu da utiču; 2) došli u stanje ugroženosti zbog nerješavanja predmeta usljed čega je došlo do povrede prava na suđenje u razumnom roku, a u vezi kojeg predmeta je podnesen zahtjev za besplatnu pravnu pomoć.

Koji su oblici besplatne pravne pomoći?

Pravno savjetovanje obuhvata pružanje pravnog obavještenja i pravnog savjeta.

Pravno obavještenje je opšte obavještenje o propisanim pravima i obavezama iz određene pravne oblasti, postupku ostvarivanja prava i obavezi pokušaja vansudskog rješavanja spora.

Pravo na pravno obavještenje u istom predmetu može se ostvariti samo jednom.

Pružanje pravnog obavještenja traje do pola sata, osim ako složenost predmeta zahtijeva duže vrijeme za pružanje obavještenja.

Pravni savjet je detaljno obavještenje o načinu i mogućnostima rješavanja određenog pravnog pitanja u konkretnoj pravnoj stvari. Pravno savjetovanje može pružiti i Služba Osnovnog suda koja je dužna da vodi evidenciju o pruženom pravnom savjetovanju.

Sastavljanje pismena podrazumijeva sastavljanje tužbe ili drugog akta kojim se pokreće postupak, žalbe, ustavne žalbe ili akta kojim se inicira postupak zaštite pred Evropskim sudom za ljudska prava.

Zastupanje podrazumijeva preduzimanje procesnih radnji pred sudom, Državnim tužilaštvom, Ustavnim sudom Crne Gore i u postupku za vansudsko rješavanje sporova, u skladu sa zakonom.

Besplatna pravna pomoć u istom predmetu može se odobriti za:

1) pravno savjetovanje; 2) sastavljanje pismena; 3) pravni savjet i zastupanje u postupku vanskudskog rješavanja sporova; 4) pravni savjet i zastupanje u postupku pred Državnim tužilaštvom; 5) pravni savjet i zastupanje u postupku pred sudovima u prvom i drugom stepenu; 6) pravni savjet i zastupanje u vezi sa vanrednim pravnim lijekovima; 7) pravni savjet i zastupanje u vezi sa ustavnom žalbom.

Ko je nadležan za odobravanje besplatne pravne pomoći?

Organ nadležan za odobravanje besplatne pravne pomoći je predsjednik Osnovnog suda ili sudija koga on ovlasti (u daljem tekstu: nadležni organ), na čijem području podnosilac zahtjeva ima prebivalište ili boravište.

Lica ovlašćena za pružanje besplatne pravne pomoći su advokati po redosljedu sa spiska Advokatske komore Crne Gore koji je sastavljen prema mjesnoj nadležnosti osnovnih sudova.

Koji je postupak odobravanja besplatne pravne pomoći?

Zahtjev se podnosi nadležnom organu preko Službe (nadležnog Osnovnog suda), na propisanom obrascu.

Zahtjev mora da sadrži:

1) ime, jedinstveni matični broj i adresu podnosioca zahtjeva; 2) ime, jedinstveni matični broj i adresu članova porodice podnosioca zahtjeva; 3) podatke o predmetu; 4) opis traženog oblika besplatne pravne pomoći; 5) podatke o korišćenju prava na materijalno obezbjeđenje porodice ili nekog drugog prava iz socijalne zaštite; 6) podatak da se radi o djetetu bez roditeljskog staranja; 7) izjavu o imovini i prihodima podnosioca zahtjeva i članova njegove porodice.

Ako je podnosilac zahtjeva korisnik prava iz socijalne zaštite ili lice bez roditeljskog staranja, dužan je da podnese dokaz za isto. Za tačnost podataka odgovara podnosilac zahtjeva pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, o čemu ga obavještava Služba prilikom podnošenja zahtjeva. Obrazac zahtjeva utvrđuje Ministarstvo.

Ako je podnosilac zahtjeva dao netačne podatke?

Ako je podnosilac zahtjeva naveo netačne podatke, nadležni organ će donijeti odluku o odbijanju zahtjeva. U tom slučaju podnosilac zahtjeva ne može ponovo da podnese zahtjev u roku od šest mjeseci od dana donošenja odluke o odbijanju zahtjeva.

Besplatna pravna pomoć neće se odobriti podnosiocu zahtjeva za predmet u kojem je ranije odustao od tužbe ili se, u skladu sa zakonom, smatra da je odustao od tužbe.

Šta dalje kad se dobije besplatna pravna pomoć?

Podnosiocu zahtjeva kome je odobrena besplatna pravna pomoć Služba izdaje **uputnicu**.

Uputnica sadrži: 1) ime, jedinstveni matični broj i adresu lica kome je odobrena besplatna pravna pomoć; 2) broj i datum odluke nadležnog organa o odobravanju besplatne pravne pomoći; 3) oblik odobrene besplatne pravne pomoći; 4) ime advokata koji je određen od Službe po redoslijedu sa spiska; 5) kratak opis pravne stvari za koju je odobrena besplatna pravna pomoć; 6) datum izdavanja uputnice i potpis ovlašćenog lica koje je izdalo uputnicu; 7) vrstu i datum obavljenih pravnih radnji i lice koje je pružilo besplatnu pravnu pomoć, sa priložima; 8) iznos nužnih troškova koji su nastali pružanjem besplatne pravne pomoći; 9) datum vraćanja uputnice; 10) iznos troškova koje je potrebno isplatiti; 11) potpis lica koje je sastavilo obračun troškova; 12) predlog nadležnog organa za isplatu; 13) upozorenje o pravnim posljedicama kršenja odredbi ovog zakona o upotrebi uputnice.

Uputnice izdaje i potpisuje lice zaposleno u službi koje ovlasti nadležni organ. Uputnica se izdaje na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Šta ako je odobreno više besplatnih pravnih pomoći?

Ako je odlukom o odobravanju besplatne pravne pomoći odobreno više oblika besplatne pravne pomoći, Služba može podnosiocu zahtjeva izdavati uputnicu za svaki oblik odvojeno ili odvojeno za pojedine pravne radnje u određenom obliku besplatne pravne pomoći.

Isplata sredstava nastalih usljed pružene besplatne pravne pomoći

Članom 56 ovoga zakona propisano je *Potraživanje lica* kome je odobrena besplatna pravna pomoć prema protivnoj strani u vezi troškova postupka, koje je sud odlukom kojom je sudski postupak okončan dosudio u korist lica kome je odobrena besplatna pravna pomoć, pripadaju budžetu do visine troškova isplaćenih u okviru besplatne pravne pomoći, kada odluka o troškovima postupka postane pravosnažna.

U slučaju iz stava 1 ovog člana sud u odluci o troškovima sudskog postupka određuje iznos troškova isplaćenih u okviru besplatne pravne pomoći koji pripadaju budžetu.

Ukoliko se ne izvrši povraćaj sredstava isplaćenih u okviru besplatne pravne pomoći u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti odluke iz stava 1 ovog člana, Služba obavještava Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore koji pokreće postupak za povraćaj sredstava koja pripadaju budžetu u skladu sa zakonom.

Član 57 propisuje da ako je korisnik prava na besplatnu pravnu pomoć u cjelini ili djelimično uspio u postupku i stekao imovinu, odnosno prihode, dužan je da vrati u budžet iznos troškova ostvarenih po osnovu odobrene besplatne pravne pomoći na zahtjev Službe. U slučaju iz stava 1 ovog člana od lica kome je odobrena besplatna pravna pomoć ne može se tražiti da vrati iznos troškova koji je viši od onoga što je u postupku dobio. Korisnik prava na besplatnu pravnu pomoć nije dužan da vrati troškove postupka ako je ostvario pravo na izdržavanje ili naknadu štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti lica koje je bilo dužno da daje izdržavanje.

VRSTE PRAVA, VISINA I OBIM JEDNOKRATNIH POMOĆI NA NIVOU LOKALNE SAMOUPRAVE

Da li ste znali da imate pravo na jednokratnu pomoć iz oblasti socijalne i dječije zaštite koja se obezbjeđuje u zavisnosti od sredstava budžeta lokalne samouprave?

Predstavićemo vam ključne korake u lokalnim samoupravama (Andrijevica, Bar, Berane, Nikšić, Pljevlja, Podgorica) koje su bile predmet našeg istraživanja.

OPŠTINA ANDRIJEVICA

Nadležni organ uprave – Sekretarijat za finansije, ekonomiju i lokalne javne prihode

Adresa: Opština Andrijevica,

Ul. Branka Deletića 64A

Telefon: 051/230-690

e-mail: soandrijevica@gmail.com

Odluka o socijalnim davanjima je objavljena u „Službenom listu CG – Opštinski propisi“, br. 2/2022 od 17. 1. 2022. godine, a stupila je na snagu 25. 1. 2022.

Odlukom o socijalnim davanjima utvrđuju se oblici socijalne zaštite čije ostvarivanje obezbjeđuje Opština Andrijevica, korisnici i obim ostvarivanja utvrđenih oblika zaštite, kao i uslovi i postupak njihovog ostvarivanja od strane pojedinaca ili porodica.

Visina i obim ostvarivanja oblika socijalne zaštite, utvrđenih ovom odlukom, određuju se u zavisnosti od materijalnih sredstava Opštine opredijeljenih za te namjene.

Pravo na oblike socijalne zaštite mogu ostvariti državljani Crne Gore sa prebivalištem na teritoriji opštine Andrijevice.

OBLICI SOCIJALNE ZAŠTITE

1. Jednokratna novčana pomoć

2. Pomoć i njega u kući

1. Pravo na jednokratnu novčanu pomoć imaju pojedinci i porodice u stanju socijalne potrebe, koji su državljani Crne Gore **sa prebivalištem na teritoriji opštine Andrijevice**, a koji se uz to nalaze u izuzetno teškoj materijalnoj situaciji koju ne mogu samostalno da prevaziđu, posebno kada je riječ o zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, potreba u specifičnim situacijama i u drugim slučajevima, a kada postoje opravdani razlozi za pružanje jednokratne novčane pomoći.

Odnosno, pravo na jednokratnu novčanu pomoć imaju pojedinci i porodice koji se zbog posebnih okolnosti nađu u stanju socijalne potrebe, i to radi:

- ✓ Zadovoljenja osnovnih životnih potreba, naročito: nabavke osnovnih životnih namirnica, odjeće, obuće, ogrijeva, sredstava za ličnu higijenu, kao i zadovoljavanja drugih potreba za domaćinstvo za koje nadležni organ procijeni da su neophodne.
- ✓ Potreba izazvanih specifičnim stanjem ili situacijom, naročito: situacije nastale usljed teške invalidnosti, smrti, iznenadne ili teške bolesti.

- ✓ **Dodijeljeni iznos jednokratne novčane pomoći zavisi od finansijskih mogućnosti Opštine i on može biti realizovan u robu** ako nadležni organ procijeni da je to povoljnije za korisnika.
- ✓ **Jedno lice može najviše tri puta na godišnjem nivou primiti jednokratnu pomoć čiji ukupni iznos ne može biti veći od 300 €.**
- ✓ **Izuzetno,** nadležni organ može predložiti da se odobri jednokratna novčana pomoć i kada lice nije u stanju socijalne potrebe.

2. Uslugom „pomoć i njega u kući“ obezbjeđuje se podrška starim licima u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba u sopstvenim domovima, kako bi se unaprijedio kvalitet života i spriječio i odložio smještaj u institucije. **Pomoć i njega u kući** obezbjeđuje se angažovanjem geronto domaćica radi obavljanja neophodnih kućnih poslova (održavanje lične higijene korisnika, higijene stana, nabavke namirnica, pripremanje lakih obroka, plaćanja računa na ime korisnika, pomoć pri kretanju i obavljanje drugih poslova u zavisnosti od potreba korisnika).

Pomoć u kući realizuje se u skladu s odredbama Ugovora o saradnji na implementaciji programa „Pomoć u kući odraslom i starom licu sa invaliditetom“ zaključenog između Opštine Andrijevice i Crvenog krsta Crne Gore.

POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE UTVRĐENIH OBLIKA SOCIJALNE ZAŠTITE

- ✓ Zahtjev za ostvarivanje jednokratne pomoći podnosi se na posebnom obrascu koji propisuje nadležni organ.
- ✓ Uz zahtjev se prilažu dokazi o zdravstvenom stanju, ukupnim prihodima i broju članova domaćinstva, samohranosti i drugi dokazi koji potvrđuju trenutno teško materijalno stanje pojedinca ili porodice.
- ✓ Korisnik je dužan da daje istinite lične podatke, podatke o svojim prihodima i imovinskom stanju, kao i drugim okolnostima od kojih zavisi priznavanje prava iz socijalne i dječije zaštite, kao i tokom njihovog korišćenja.
- ✓ Predsjednik Opštine donosi rješenje o vrsti i visini pomoći, na osnovu predloga Komisije.

OPŠTINA BAR

Opština Bar će za realizaciju mjera i aktivnosti iz oblasti socijalne i dječije zaštite i unapređenja socijalne inkluzije u 2026. godini iz lokalnog budžeta izdvojiti više od 2 miliona eura¹. Time se još jednom ističe dugoročna opredijeljenost Opštine Bar kreiranju odgovornih i održivih politika koje doprinose snažnoj lokalnoj zajednici, te potvrđuje briga lokalne uprave o realnim potrebama građana, sa posebnim fokusom na najosjetljivije grupe u društvu.

Nadležni organ uprave: Sekretarijat za lokalnu samoupravu

Adresa: Bulevar revolucije 1

¹<https://www.mediterrannews.me/article/novi-petogodisnji-socijalni-plan-ops-tine-bar-socijalna-inkluzija-i-podrška-za-sve-kategorije-stanovništva>

Telefon: 030/301-486

e-mail: lokalna.samouprava@bar.me

– *Odluka o pravima iz socijalne i dječije zaštite*, februar 2018. godine

Izmjene i dopune Odluke iz 2021. godine – „jednokratna novčana pomoć obuhvata novčanu pomoć u iznosu od 240 eura“

Na sajtu Opštine Bar od 12. 11. 2024. godine nalazi se između ostalog i pod tačkom 1 – *Nacrt Odluke o budžetu opštine Bar za 2025. godinu*, tačka 4 – *Nacrt Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o pravima iz socijalne i dječije zaštite*.

Vrste subvencija iz oblasti socijalne i dječije zaštite i unapređenja socijalne inkluzije koje Opština Bar obezbjeđuje radi unapređenja kvaliteta života i osnaživanja za samostalan i produktivan život pojedinca, odnosno porodice su:

- 1) subvencije za neformalno obrazovanje;
- 2) subvencije za školski obrok;
- 3) subvencije članarina u sportskim klubovima;
- 4) subvencije za školski pribor;
- 5) subvencije u plaćanju komunalnih usluga koje pružaju javne službe koje osniva Opština;
- 6) subvencije putnih troškova za roditelje prijevremeno rođene djece ili djece sa povredama/oštećenjima nastalim usljed porođaja.

• krajem kalendarske 2024. godine došlo je do usvajanja *Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o pravima iz socijalne i dječije zaštite*. Navedenim izmjenama došlo je do uvećanja jednokratnih

novčanih pomoći, sa 240,00 na 330,00 eura, kao i uvećanja naknade za opremu za novorođeno dijete sa 450,00 na 600,00 eura.

Prava iz socijalne i dječije zaštite mogu ostvariti korisnici, crnogorski državljani koji imaju **prebivalište na teritoriji opštine Bar**², kao i strani državljani sa odobrenim stalnim boravkom na teritorije opštine Bar.

Prava koja propisuje ova odluka su:

1. Jednokratna novčana pomoć

- ✓ Može ostvariti porodica ili pojedinac koji se nalaze u stanju socijalne potrebe u slučaju nemogućnosti:
- ✓ Zadovoljenja osnovnih životnih potreba i/ili potreba izazvanih specifičnim stanjem ili situacijom (teška invalidnost, bolest, smrt...)
- ✓ U drugim slučajevima kada prema mišljenju nadležnog organa postoje opravdani razlozi za pružanje jednokratne pomoći.

2 Na sajtu Opštine Bar od 29. 7. 2026.godine nalazi se, između ostalog, Odluka o dodjeli subvencija iz oblasti socijalne i dječije zaštite i unapređenja socijalne inkluzije za 2026. godinu (broj: 06-128/26-1321) kojom je Opština Bar opredijelila sredstva za 2026. godinu:

- za 182 korisnika obezbijedene su subvencije za troškove školskog obroka u ukupnom iznosu od 65.160 eura, dok će 174 korisnika dobiti podršku za troškove pohađanja neformalnog obrazovanja u ukupnom iznosu od 54.810 eura.
- za 186 korisnika biće obezbijedene subvencije za članarine u sportskim organizacijama, u ukupnom iznosu od 54.990 eura, dok je za 150 korisnika odobrena jednokratna subvencija za nabavku školskog pribora u ukupnom iznosu od 15.000 eura, odnosno po 100 eura po korisniku.

Opština Bar, na sjednici Skupštine opštine Bar, usvojila je Lokalni akcioni plan socijalne i dječije zaštite i unapređenja socijalne inkluzije za period 2026–2030. godine, kojim su predviđene brojne mjere i subvencije.

U stanju socijalne potrebe u smislu ove odluke nalaze se:

- Pojedinaac čije primanje ne prelazi iznos od 200 eura
- Porodice – dvočlana i tročlana čija ukupna primanja ne prelaze iznos od 300 eura
- Porodice sa četiri ili više članova čija ukupna mjesečna primanja ne prelaze 400 eura
- Primalac MOP-a (materijalnog obezbjeđenja porodice).

2. Naknada za novorođeno dijete

Roditelj ostvaruje ovo pravo do navršene jedne godine života. Naknada se isplaćuje jednokratno.

Uz zahtjev treba priložiti: izvod iz matične knjige rođenih za novorođeno dijete, fotokopiju lične karte roditelja koji podnosi zahtjev, potvrdu o prebivalištu odnosno odobrenom stalnom boravku, kao i to da drugi roditelj nije ostvario to pravo u slučaju prijavljenog prebivališta/odobrenog stalnog boravka u drugoj opštini Crne Gore.

3. Pomoć u školovanju

Za učenike prvog razreda osnovnih škola koji su blagovremeno upisali školsku godinu

Prava iz socijalne i dječije zaštite mogu ostvariti korisnici, crnogorski državljani koji imaju prebivalište na teritoriji opštine Bar, kao i strani državljani sa odobrenim stalnim boravkom na teritorije opštine Bar.

OPŠTINA BERANE

Nadležni organ uprave: Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti

Kontakt:

Adresa: IV crnogorske br. 1

Tel.: +38251231937

Faks: +38251233357

e-mail: opstauprava@berane.co.me

Odluka o socijalnim davanjima

Odluka je objavljena u „Službenom listu CG – Opštinski propisi“, br. 22/2014, 23/2015, 20/2018 (čl. 3 nije u prečišćenom tekstu) i 3/2023.

Pravo na oblik socijalne i dječije zaštite, pod uslovima i na način propisan ovom odlukom, mogu ostvariti državljani Crne Gore sa prebivalištem na teritoriji opštine Berane.

OBLIK SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

1. Jednokratna novčana pomoć

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć imaju:

- pojedinci i porodice u stanju socijalne potrebe, koji su državljani CG sa prebivalištem na teritoriji opštine Berane, a koji se uz to nalaze u izuzetno teškoj materijalnoj situaciji koju ne mogu samostalno da prevaziđu, posebno kada je riječ o zadovoljavanju osnovnih životnih

potreba, potreba u specifičnim situacijama i u drugim slučajevima, a kada postoje opravdani razlozi za pružanje jednokratne novčane pomoći.

- majke za prvorodeno dijete, koje su državljanke Crne Gore, sa prebivalištem na teritoriji opštine Berane.
- majke za svako novorođeno dijete sa dvoje i više djece, koje su državljanke Crne Gore sa prebivalištem u naseljima na teritoriji opštine Berane: Babino, Bastahe, Bujanje, Buče, Budimlja, Crni Vrh, Crvljevine, Dapsiće, Donja Ržanica, Donje Zaostro, Dragosava, Glavaca, Goražde, Gornje Zaostro, Jašovići, Kaludra, Kurikuće, Lazi, Lubnice, Lužac, Mašte, Mezgale, Orah, Petnjik, Praćevac, Radmuževići, Rovca, Rujišta, Skakavac, Štitari, Tmušići, Veliđe, Vinicka, Vuča, Zagorje, Zagrad i Zagrađe.

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć (iz prethodnog stava)
nemaju majke koje imaju prebivalište u naseljima: Pešca, Dolac, Beranselo i Donje Luge i mjesnim zajednicama: Stari grad, Park, Novo Naselje, Lim i Hareme.

VISINA IZNOSA JEDNOKRATNE NOVČANE POMOĆI

Dodijeljeni iznos jednokratne novčane pomoći zavisi od finansijskih mogućnosti Opštine i on može biti realizovan u robu ako nadležni organ procijeni da je to povoljnije za korisnika.

- ✓ Jedno lice može najviše na godišnjem nivou primiti

jednokratnu pomoć, čiji ukupni iznos može biti do 300 eura.

- ✓ Postoje izuzeci kada nadležni organ može predložiti da se odobri pomoć i kada lice nije u stanju socijalne potrebe i tada jednokratna novčana pomoć iznosi 100,00 /jedna stotina/ eura; nadležan je Predsjednik Opštine.
- ✓ Jednokratna novčana pomoć iznosi 200,00 /dvije stotine/ eura za drugo novorođeno dijete, 300,00 /tri stotine/ eura za treće novorođeno dijete, 400,00 /četiri stotine/ eura za četvrto novorođeno dijete i 500,00 /pet stotina/ eura za peto novorođeno dijete, a za šesto i više novorođene djece iznosi 10.000,00 /deset hiljada/ eura, koje se dodjeljuju za adaptaciju postojećeg ili izgradnju novog stambenog objekta, pomoćnih objekata, nabavku poljoprivrednih mašina, formiranje ili povećanje stočnog fonda, a sve u cilju poboljšanja uslova života na selu i razvoja poljoprivrednih domaćinstava.

POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE UTVRĐENOG OBLIKA SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

- ✓ Zahtjev za ostvarivanje jednokratne pomoći podnosi se na posebnom obrascu koji propisuje nadležni organ.
- ✓ Uz zahtjev se prilažu dokazi o zdravstvenom stanju, ukupnim prihodima i broju članova domaćinstva, samohranosti, i drugi dokazi koji potvrđuju trenutno teško materijalno stanje pojedinca ili porodice.
- ✓ Uz zahtjev za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć kod rođenja djeteta prilažu se, u roku od 90 /devedeset/ dana od dana rođenja djeteta, sljedeći dokazi:
 - izvodi iz matične knjige rođenih za djecu,
 - fotokopija lične karte majke,

- uvjerenje o prebivalištu majke,
 - uvjerenje o kućnoj zajednici,
 - uvjerenje mjesne zajednice da majka ima prebivalište u naseljima te mjesne zajednice godinu dana prije rođenja djeteta,
 - broj žiro računa.
- ✓ Korisnik je dužan da daje istinite lične podatke, podatke o svojim prihodima i imovinskom stanju, kao i drugim okolnostima od kojih zavisi priznavanje prava iz socijalne i dječije zaštite, kao i tokom njihovog korišćenja.
 - ✓ Zahtjev podnosi lice koje traži pomoć, odnosno njegov zakonski zastupnik, usvojlac, staralac, hranitelj ili član porodice.

Ne zaboravite da nadležni organ utvrđuje socijalno-anamnestičke podatke, a po potrebi vrši provjeru podataka kod Centra za socijalni rad, drugog nadležnog organa ili službe i na drugi pogodan način, pri čemu se posebno cijeni da li se pružanjem nekog od oblika socijalne zaštite kod Centra za socijalni rad može postići zadovoljavanje potrebe podnosioca zahtjeva.

OPŠTINA PLJEVLJA

Nadležni organ uprave: Sekretarijat za kulturu, socijalna i druga pitanja

Kontakt: Sanja Đondović

Adresa: Kralja Petra I 48

Tel.: +38269309340

Faks: 052/321-305 (kabinet predsjednika)

e-mail: sanja.djondovic@pljevlja.co.me

Odluka o jednokratnim socijalnim pomoćima

Odluka je objavljena u „Službenom listu CG – Opštinski propisi“, br. 21/2013, 12/2019, 52/2022 i 20/2024.

Pravo na jednokratnu socijalnu pomoć u smislu ove odluke imaju lica sa prebivalištem na teritoriji opštine Pljevlja i socio-humanitarne organizacije koje se bave poboljšanjem položaja osoba s invaliditetom, registrovane na teritoriji opštine Pljevlja, a koje se nalaze u stanju trenutne, izuzetno teške materijalne situacije.

Oblici jednokratnih socijalnih pomoći utvrđeni ovom odlukom su:

- 1. Jednokratna novčana pomoć**
- 2. Naknada za novorođeno dijete**
- 3. Donacije socio-humanitarnim organizacijama.**

I. JEDNOKRATNA NOVČANA POMOĆ

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć imaju pojedinci i porodice koji se nalaze u stanju socijalne potrebe, lica sa invaliditetom i lica koja u porodici imaju lica s invaliditetom, samohrani roditelji i u slučaju iznenadne bolesti.

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć može se priznati u sljedećim slučajevima:

- ✓ zadovoljavanje osnovnih životnih potreba – nabavke namirnica, ogrijeva, nabavke udžbenika za djecu, nabavka lijekova, medicinskih pomagala i pomoći u liječenju.

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć imaju pojedinci čija ukupna primanja ne prelaze iznos od 100,00 eura, ili porodice čija ukupna primanja ne prelaze iznos od 200,00 eura. Pojedinci ili porodice mogu ovaj oblik pomoći ostvariti najviše dva puta u toku kalendarske godine.

Visina jednokratne pomoći za pojedinca, odnosno porodice odobrava se u sljedećim iznosima za:

1. Pojedinca 50,00 €
2. Dvočlanu porodicu 70,00 €
3. Tročlanu porodicu 90,00 €
4. Četvoročlanu porodicu 110,00 €
5. Porodicu sa 5 i više članova 130,00 €.

NAPOMENA: Organ lokalne uprave nadležan za poslove socijalne zaštite u skladu sa mogućnostima može odobriti jednokratnu novčanu pomoć i kada lice nije u stanju socijalne potrebe, a pomoć je potrebna za liječenje usljed nastale iznenadne teške bolesti.

Visina novčane pomoći za liječenje utvrđuje se u iznosu do 200,00 € i može se ostvariti jednom tokom kalendarske godine.

PROCEDURA OSTVARIVANJA PRAVA NA JEDNOKRATNU NOVČANU POMOĆ

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć ostvaruje se podnošenjem zahtjeva organu lokalne uprave nadležnom za poslove socijalne zaštite Opštine Pljevlja na propisanom obrascu uz koji se

dostavlja:

- dokumentacija kao dokaz socijalnog statusa
- medicinska dokumentacija
- dokaz o prebivalištu podnosioca zahtjeva.

Nepotpuni zahtjevi i zahtjevi bez dostavljene dokumentacije se neće razmatrati.

U postupku dodjele jednokratne socijalne pomoći organ lokalne uprave nadležan za poslove socijalne zaštite Opštine Pljevlja, po potrebi vrši provjeru kod JU Centar za socijalni rad i drugih nadležnih organa ili službi.

II. NAKNADA ZA NOVOROĐENO DIJETE

Pravo na naknadu za novorođeno dijete ima jedan od roditelja svakog novorođenog djeteta sa područja opštine Pljevlja, koji ima prebivalište na teritoriji opštine Pljevlja najmanje dvije godine do rođenja djeteta, pod uslovom da to pravo nije ostvareno u drugoj opštini na teritoriji Crne Gore u slučaju kada drugi roditelj ima prebivalište u drugoj opštini.

Naknada za novorođeno dijete je jednokratna i iznosi:

- ✓ za prvorodeno dijete 150,00 eura
- ✓ za drugorođeno dijete 250,00 eura
- ✓ za trećerodeno dijete 400,00 eura
- ✓ za četvrtorođeno i svako sljedeće 500,00 eura
- ✓ za novorođene blizance 1.500,00 eura
- ✓ za novorođene trojke 3.000,00 eura.

Pravo na naknadu za novorođeno dijete roditelj može ostvariti do navršene jedne godine života djeteta/djece.

PROCEDURA OSTVARIVANJA NAKNADE ZA NOVOROĐENO DIJETE

Pravo na naknadu ostvaruje se podnošenjem zahtjeva organu lokalne uprave nadležnom za poslove socijalne zaštite Opštine Pljevlja **na propisanom obrascu, uz koji se dostavlja:**

- ✓ izvod iz matične knjige rođenih novorođenog djeteta
- ✓ kopija lične karte oba roditelja
- ✓ dokaz o prebivalištu oba roditelja
- ✓ potvrda da nije ostvareno pravo u drugoj opštini u slučaju da jedan od roditelja ima prijavljeno prebivalište u drugoj opštini u Crnoj Gori
- ✓ žiro račun podnosioca zahtjeva.

III. DONACIJE SOCIO-HUMANITARNIM ORGANIZACIJAMA

Pravo na donaciju imaju socio-humanitarne organizacije koje se bave poboljšanjem položaja osoba s invaliditetom, a koje su registrovane na teritoriji opštine Pljevlja.

Pod socio-humanitarnim organizacijama koje se bave poboljšanjem položaja osoba s invaliditetom se smatraju nevladine organizacije čija je oblast djelovanja isključivo u okupljanju, organizovanju i pružanju pomoći osobama s invaliditetom (udruženja slijepih, gluhih, paraplegičara, osoba i djece sa teškoćama i smetnjama u razvoju i sl.).

Donacijom u smislu ove odluke smatra se jednokratna novčana pomoć za prevazilaženje situacija koje mogu ugroziti rad organizacije.

PROCEDURA OSTVARIVANJA DONACIJE SOCIO-HUMANITARNIM ORGANIZACIJAMA

Pravo na donaciju ostvaruje se podnošenjem zahtjeva organu lokalne uprave nadležnom za poslove socijalne zaštite Opštine Pljevlja **na propisanom obrascu uz koji se dostavlja:**

- rješenje o registraciji
- statut
- izjava ovlašćenog lica organizacije o broju članova/korisnika
- dokaz o realizovanim projektima iz prethodne godine.

Nepotpuni zahtjevi i zahtjevi bez dostavljene dokumentacije se neće razmatrati.

Organizacije koje u toku prethodne kalendarske godine ne realizuju najmanje jedan projekat iz oblasti svog djelovanja u saradnji sa drugim donatorima gube pravo na donaciju.

Iznos donacije se određuje po procjeni organa lokalne uprave nadležnog za poslove socijalne zaštite u skladu sa finansijskim mogućnostima opštine i dinamike realizovanja budžeta za tekuću godinu, s tim što se pravo može ostvariti najviše jedanput tokom kalendarske godine.

Zbog ograničenosti sredstava koja se izdvajaju za ovu vrstu pomoći u domenu njihove neposredne realizacije dominira kriterijum usmjeravanja donacija organizacijama sa većim brojem članova i širim društvenim interesom po procjeni nadležnog organa lokalne uprave.

GLAVNI GRAD PODGORICA

Nadležni organ uprave – Sekretarijat za socijalno staranje

Kontakt:

Adresa: Vuka Karadžića 16 – Podgorica

Telefon: 020/447-160, 020/477-161

e-mail: sekretarijat.socijalno.staranje@podgorica.me

– (Nacrt) Odluke o pravima iz socijalne i dječije zaštite (jun 2024. godine)

Regulišu se:

I. Prava iz socijalne zaštite

II. Prava iz dječije zaštite

III. Usluge po osnovu prava iz socijalne i dječije zaštite

– Dostupna na sajtu:

Odluka o privremenom finansiranju Glavnog grada Podgorica u periodu od 1. 1. do 31. 3. 2025. godine, broj:01-018/24-7924 od 31. 12. 2024.

Odluka o potvrđivanju Odluke o privremenom finansiranju Glavnog grada Podgorica od 1. 1. do 31. 3. 2025, broj: 02-016/25-16 od 13. januara 2025. godine.

I. PRAVA IZ SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

Jednokratna pomoć

- ✓ Može se ostvariti najviše 2 puta u toku kalendarske godine;
- ✓ Međutim može biti i više od 2 puta u toku kalendarske godine s tim da ukupno odobrena sredstva po ovom

osnovu ne prelaze dvostruki iznos minimalne neto zarade u Crnoj Gori;

- ✓ Novčana pomoć može biti zamijenjena ekvivalentnom vrijednošću u stvarima i uslugama (nabavka namirnica, neophodne garderobe, sredstava za ličnu higijenu, ogrijev...)
- ✓ Pravo na jednokratnu pomoć može ostvariti pojedinac ili porodica kao vid materijalne podrške, kada se zbog posebnih okolnosti koje utiču na stambeno, materijalno i zdravstveno stanje nađu u stanju socijalne potrebe radi:
 - Zadovoljenja osnovnih životnih potreba;
 - Potreba izazvanih specifičnim stanjem ili situacijom (teška invalidnost, bolest, smrt ili elementarne nepogode i dr.)
 - U drugim slučajevima kada prema mišljenju nadležnog organa postoje opravdani razlozi za pružanje jednokratne pomoći.

2. Vanredna novčana pomoć

Može se odobriti pojedincu ili porodici ukoliko je:

- ✓ Nesrećnim slučajem nastupila smrt jednog ili više lica;
- ✓ Član porodice obolio od teške bolesti;
- ✓ Nastupila izuzetno teška materijalna situacija koja se nije mogla predvidjeti (požar, poplava, zemljotres ili druge nepogode) ili je oštećen stambeni prostor koji se koristi, a naknadu štete pojedinac ili porodica ne može da ostvari po nekom drugom pravnom osnovu.
 - Potrebno je dokazati osnovanost zahtjeva – dokumentacijom od nadležne zdravstvene ustanove, izvještaj komisije o oštećenju stambenog ili drugog objekta...

3. Naknada dijela troškova zakupnine

Ostvaruje zakupac stana – podstanar, po osnovu *Ugovora o zakupu*;

Naknada se odobrava na period od 12 mjeseci, 100 eura po mjesecu.

II. PRAVA IZ DJEČIJE ZAŠTITE

✓ Naknada za novorođeno dijete.

- Uslovi: da dijete ili jedan od roditelja/staratelja/hranitelja ima prebivalište na teritoriji Glavnog grada, odnosno stalni ili privremeni boravak.
- ✓ Naknada je jednokratna i iznosi 100 eura.
- ✓ Naknada iznosi 150 eura za novorođeno dijete čiji su roditelji korisnici materijalnog obezbjeđenja.
 - **Potrebna dokumentacija:** izvod iz matične knjige za novorođeno dijete; fotokopija lične karte roditelja koji podnosi zahtjev; fotokopija žiro računa; uvjerenje da to pravo nije ostvario drugi roditelj u slučaju prijavljenog prebivališta u drugoj opštini u CG; korisnici matrijalnog obezbjeđenja dostavljaju dokaz o ostvarenom pravu.

2. Naknada za novorođeno dijete roditelja s invaliditetom

- ✓ Naknada se isplaćuje jednokratno i iznosi 450 eura.
 - Uslovi: da dijete ili jedan od roditelja/staratelja/hranitelja ima prebivalište na teritoriji Glavnog grada, odnosno stalni ili privremeni boravak.
- ✓ Ovo pravo se može ostvariti do navršene prve godine djeteta.

- ✓ Uz uslove iz tačke 1 potrebno je priložiti dokaz o utvrđenom invaliditetu podnosioca zahtjeva.

3. Naknada za školovanje

- ✓ Naknada iznosi 50 eura.
- ✓ Zahtjev se podnosi Sekretarijatu od 1. septembra do 31. oktobra tekuće godine.
 - Potrebna dokumentacija: kopija lične karte roditelja; izvod iz matične knjige rođenih djeteta i fotokopija žiro računa.

Sekretariat po službenoj dužnosti pribavlja spisak učenika koji su upisani u prvi razred.

4. Novčana pomoć u školovanju

- ✓ Naknada iznosi 50 eura.
- ✓ Zahtjev se podnosi Sekretarijatu od 1. septembra do 31. oktobra tekuće godine.
- ✓ Ovo pravo mogu ostvariti djeca osnovnoškolskog uzrasta, a čiji su roditelji korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice.

III. USLUGE U OBLASTI SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

- ✓ Pomoć i njega u kući za starija lica
- ✓ Besplatan obrok u narodnoj kuhinji
- ✓ Besplatan odmor i rekreacija
- ✓ Stanovanje uz podršku
- ✓ Druge usluge u skladu sa Zakonom.

Zahtjev se podnosi na propisanom obrascu koji je dostupan na internet stranici.

OPŠTINA NIKŠIĆ

Nadležni organ uprave – Sekretarijat za kulturu, sport, mlade i socijalno staranje

Kontakt:

Adresa: Njegoševa 18 – Nikšić

Telefon: 040/213-006

e-mail: info@niksic.me

Na sajtu nema posebnih podataka Sekretarijata za kontakt osobu, telefon i e-mail.

Odluka o pravima iz socijalne i dječije zaštite br. 045/17 od 27. 10. 2017. godine!!!! Na sajtu nema ažurirane Odluke!!!!

Visina sredstava za ostvarivanje prava u odnosu na Odluku određuje se u skladu sa finansijskim mogućnostima Opštine za svaku kalendarsku godinu. Rebalans budžeta usvojen u oktobru 2024. godine, i transferi za obrazovanje, zdravstvo i socijalna davanja uvećani, **ali se ne zna iznos!**

Prava iz socijalne i dječije zaštite imaju pojedinac ili porodica pod uslovima i na način propisan Odlukom.

Propisani uslovi:

- ✓ Da se pojedinac nađe u stanju teške socijalne ugroženosti
- ✓ Da je državljanin Crne Gore
- ✓ Prebivalište na teritoriji opštine Nikšić
- ✓ Lica koja imaju status stranaca sa odobrenim privremenim boravkom ili nastanjena u CG, a koja su nastanjena na teritoriji opštine Nikšić.

PRAVA IZ SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE U OPŠTINI NIKŠIĆ

I. JEDNOKRATNA POMOĆ

- ✓ Pomoć u novcu ili robi (prehrambeni artikli, odjeća, ogrijev)
- ✓ Jednokratna novčana pomoć za porodicu ili pojedinca koji se nalaze u stanju teške situacije koju ne mogu samostalno prevazići bez finansijske podrške društvene zajednice

Za određene namjene i to u sljedećim slučajevima:

- ✓ Zadovoljavanje osnovnih životnih potreba (hrana, školovanje, stanovanje)
- ✓ Otklanjanje posljedica elementarne nepogode
- ✓ Potrebe izazvane posebnim stanjem (bolest, invaliditet, smrt člana porodice)
- ✓ Drugi slučajevi po procjeni nadležnog organa.

Termin ***izuzetno teška materijalna situacija*** za pojedinca ili porodicu podrazumijeva:

- Nesposobno za rad
- Samohrano lice
- Lice sa teškim fizičkim i mentalnim smetnjama
- Ukupno primanje porodice/domaćinstva, manje od iznosa od 70% prosječne zarade u Crnoj Gori
- Lice odnosno porodica bez primanja.

Iznos od 150 eura u kalendarskoj godini, uz izuzetak za otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda i potreba izazvanih posebnim stanjem (bolest, invaliditet, smrt člana porodice).

II. POMOĆ ZA ŠKOLOVANJE

- Uslov da su učenici na teritoriji opštine Nikšić
- Podatke dostavljaju nadležni organi
- Zahtjev se podnosi nadležnom organu na propisanom obrascu
- Teret dokazivanja je na podnosiocu zahtjeva – dokazi o stanju koji su doveli/izazvali stanje socijalne potrebe – dokazi o prihodima, broju članova domaćinstva, zdravstvenom stanju
- Odgovornost za istinitost i tačnost podataka – zadužene su osnovne škole.

I

Koje kategorije osoba sa invaliditetom imaju pravo na oslobođanje od poreza na dodatu vrijednost (PDV) i carine prilikom uvoza vozila?

Shodno *Carinskom zakonu*, oslobođenje od plaćanja carine primjenjuje se na automobile koje u svrhu lične upotrebe uvoze osobe s invaliditetom koje imaju 100% dugoročnog fizičkog, odnosno senzornog oštećenja ili s najmanje 80% dugoročnog oštećenja funkcije organa za kretanje.

U smislu *Uredbe o uslovima i postupku za ostvarivanje prava na oslobođenje od plaćanja carine*, lice s invaliditetom je:

1) lice sa 80% ili više tjelesnog oštećenja donjih ekstremiteta, odnosno oštećenja kičme ili centralnog nervnog sistema, koje ima za posljedicu oštećenje funkcije donjih ekstremiteta,

2) lice sa 100% tjelesnog oštećenja nastalog zbog:

- oštećenja donjih i drugih ekstremiteta;
- oštećenja funkcije bubrega (osobe na programu dijalize);
- oštećenja vida (slijepe osobe);
- kvadriplegijskih ili paraplegijskih oštećenja;

Dakle, shodno *Carinskom zakonu* i *Uredbi o uslovima i postupku za ostvarivanje prava na oslobođenje od plaćanja carine*, oslobođeni su od plaćanja carine automobili koje za ličnu upotrebu uvoze osobe sa 100% tjelesnog oštećenja ili najmanje 80% tjelesnog oštećenja funkcije organa za kretanje.

II

Kako se može ostvariti pravo na oslobođanje od plaćanja carine?

Oslobođenje od plaćanja carine mogu ostvariti osobe s invaliditetom koja:

- 1) imaju važeću vozačku dozvolu za upravljanje motornim vozilom;
- 2) ne ispunjavaju zdravstvene uslove za izdavanje vozačke dozvole, ako se drugo lice obaveže da će u okviru staranja za osobu s invaliditetom za njene potrebe upravljati tim motornim vozilom i to:
 - član uže porodice korisnika oslobođenja (bračni drug, roditelji i djeca), koji sa korisnikom oslobođenja žive u zajedničkom domaćinstvu, i
 - druga lica kojima je na osnovu propisa ili rješenja organa nadležnog za socijalno staranje povjereno staranje nad korisnikom oslobođenja.

Kojoj instituciji se podnosi zahtjev za ostvarivanje ovoga prava?

Postupak za ostvarivanje prava na oslobođenje od plaćanja carina pri uvozu automobila pokreće se zahtjevom, podnosi se Upravi carina odnosno mjesnoj nadležnoj ispostavi carina, zajedno s dokumentacijom koja je predviđena *Uredbom*.

U zahtjevu se treba pozvati na član 195 stav 1 tačka 38 Carinskog zakona i član 95 Uredbe o uslovima i postupku za ostvarivanje prava na oslobođenje od plaćanja carine, kojima se propisuje ovo pravo.

Uz zahtjev za ostvarivanje prava, dostavlja se sljedeća dokumentacija:

- 1) rješenje nadležnog organa o ostvarenom pravu na dodatak za njegu i pomoć, odnosno ostvarenom pravu na ličnu invalidninu;
- 2) važeća vozačka dozvola ili ovjereno pisano ovlašćenje korisnika prava dato licu koje će ga voziti, ako korisnik prava nema vozačku dozvolu, odnosno nije u mogućnosti da vozi (ovlašćenje se ovjerava kod notara ili u sudu);
- 3) rješenje nadležnog organa o postavljanju staraoca (u slučaju da automobil uvozi roditelj/staratelj za potrebe osobe s invaliditetom nad kojom ima starateljstvo).

Uz navedenu dokumentaciju, potrebno je dostaviti i dokumenat kojim se potvrđuje invaliditet, odnosno dokument u kojem je naveden procenat invaliditeta. Npr. u novije vrijeme to je rješenje iz Zavoda za zapošljavanje u kojem piše procenat invaliditeta (od 80 do 100%). Ukoliko osoba s invaliditetom ne posjedujete ovo rješenje, moguće je da posjeduje rješenje o usmjeravanju u obrazovni proces ili medicinsku dokumentaciju kojom se potvrđuje vrsta i procenat invaliditeta (takođe od 80 do 100%). Rješenjem nadležnog carinskog organa o ostvarivanju oslobođenja od plaćanja carine određuju se i osoba ovlašćena za upravljanje automobilom.

Kontakt Uprave carina:

Tel.: 020/442-000

e-mail: kabinet.direktora@carina.gov.me

PJ Carinarnica PG – 020/441-801

NAPOMENA: Oslobođenje od plaćanja carine može se ostvariti jednom u pet godina.

III

Kako ostvariti pravo na oslobađanje od plaćanja poreza na dodatu vrijednost?

Nakon dobijenog rješenja Uprave carina, podnosi se novi zahtjev Ministarstvu finansija za oslobađanje od PDV-a.

Zahtjev se u pisanoj formi dostavlja nadležnoj organizacionoj jedinici **Ministarstva finansija – Direktoratu za poreski i carinski sistem**.

U zahtjevu se treba pozvati na član 28 stav 1 tačka 11 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, kojim je propisano da su kod uvoza proizvoda od plaćanja PDV-a oslobođena „putnička vozila, posebno podešena za prevoz osoba u invalidskim kolicima, ali samo ako se uvoze za potrebe lica kome zbog dugogodišnjeg fizičkog oštećenja trebaju invalidska kolica, uz uslove propisane carinskim propisima“.

Od **Ministarstva finansija**, kao odgovor na zahtjev, dobija se *Mišljenje*.

Nakon što se dobije *Mišljenje* od strane **Ministarstva finansija**, prikupljena dokumentacija dostavlja se špediteru u mjesnoj nadležnoj ispostavi carina koji obavlja carinske formalnosti za uvoz automobila.

U saobraćajnu dozvolu putničkog vozila za koje je ostvareno oslobađanje od plaćanja carine upisuje se sljedeći tekst: „Vozilo se ne smije otuđiti bez plaćanja carine do (upisuje se datum isteka petogodišnjeg roka). Vozilo je namijenjeno isključivo za prevoz osoba s invaliditetom“.

Kontakt Ministarstva finansija – Direktorat za poreski i carinski sistem:

Tel.: 020/225-013; 242-835

e-mail: mf@mif.gov.me

IV

Pravo na podnošenje žalbe/tužbe ukoliko ste nezadovoljni odlukama nadležnih organa

*O zahtjevu za ostvarivanje prava na oslobođenje od plaćanja carina pri uvozu putničkih motornih vozila za OSI rješava prvostepeni organ – **Uprava carina**, kojoj se i podnosi zahtjev.*

Uprava carina na zahtjev podnosioca donosi *Rješenje* o priznavanju ili odbijanju prava, dakle može biti pozitivno ili negativno po stranku.

Ukoliko **Uprava carina** donese *Rješenje* kojim se zahtjev odbija, podnosilac zahtjeva ima pravo da izjavi žalbu na rješenje nadležnom organu – **Ministarstvu finansija**, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Ministarstvo finansija u drugostepenom postupku odlučuje po podnijetoj žalbi.

Ukoliko se desi da **Ministarstvo finansija** u drugostepenom postupku donese negativno rješenje, podnosilac zahtjeva ima pravo da pokrene upravni spor tužbom kod **Upravnog suda Crne Gore**, u roku od 20 dana od dana prijema Rješenja.

Pravilnik o bližim uslovima za ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja iz socijalne i dječije zaštite i medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena

Pravilnik je objavljen u „Službenom listu CG“, br. 150/2025, 5/2026 i 89/2026.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom, u skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti (u daljem tekstu: Zakon) i Zakonom o radu propisuju se bliži uslovi za ostvarivanje materijalnih davanja iz socijalne i dječije zaštite, obrasci zahtjeva za ostvarivanje ovih davanja, sadržaj i obrazac nalaza i mišljenja Centra za socijalni rad (u daljem tekstu: Centar), kao i medicinske indikacije za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. OSTVARIVANJE PRAVA NA OSNOVNA MATERIJALNA DAVANJA IZ SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

1. Zahtjev i prateća dokumentacija

Zahtjev za ostvarivanje prava

Član 3

Ostvarivanje prava na osnovna materijalna davanja iz socijalne i dječije zaštite pokreće se zahtjevom na obrascima, i to:

- 1) materijalno obezbjeđenje (obrazac Z-MO i Z-MOP);
- 2) lična invalidnina (obrazac Z-LI);
- 3) dodatak za njegu i pomoć (obrazac Z-DNjP);
- 4) zdravstvena zaštita (obrazac Z-ZZ);
- 5) troškovi sahrane (obrazac Z-TS);
- 6) jednokratna novčana pomoć (obrazac Z-JNP);
- 7) naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu (obrazac Z-NRS);
- 8) naknada za novorođeno dijete (obrazac Z-ND);
- 9) dodatak za djecu (obrazac Z-DD-1 i Z-DD-2);
- 10) refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo (obrazac Z-RNZ);
- 11) naknada po osnovu rođenja djeteta (obrazac Z-NRD);
- 12) refundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena (obrazac Z-RNZRP).

Refundacija naknade zarade i naknada zarade za usvojiteljsko i hraniteljsko odsustvo, saglasno Zakonu o radu, pokreće se zahtjevom na obrascu Z-RNZUH.

Obrasci iz st. 1 i 2 ovog člana sastavni su dio ovog pravilnika.

Saglasnost za uvid u podatke

Član 4

Prilikom podnošenja zahtjeva iz člana 3 ovog pravilnika podnosilac zahtjeva dužan je da potpiše izjavu da je saglasan da Centar može da izvrši uvid u sve podatke od značaja za ostvarivanje ovih prava u skladu sa Zakonom i propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Sadržina izjave data je na obrascu Z-I koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Prateća dokumentacija

Član 5

Uz zahtjev iz člana 3 ovog pravilnika prilaže se: lična karta na uvid, izvod iz knjige rođenih na uvid za djecu koja ne posjeduju ličnu kartu, odnosno lične isprave za korisnike koji nijesu državljani Crne Gore, u skladu sa posebnim zakonom.

Centar po službenoj dužnosti pribavlja dokaze o kojima se vodi službena evidencija.

2. Osnovna materijalna davanja iz socijalne zaštite

Dokumentacija uz zahtjev za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje

Član 6

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, prilaže se:

1) za lica iz člana 21 stav 1 tačka 1 Zakona – dokaz da je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod), odnosno nalaz, ocjena i mišljenje socijalno-ljekarske komisije;

2) za lica iz člana 21 stav 1 tačka 2 al. 1 i 2 Zakona – ljekarsko uvjerenje za trudnice, odnosno izvod iz matične knjige umrlih za

bračnog ili vanbračnog supružnika ili presuda o razvodu braka ili presuda o povjeravanju djece i vršenju roditeljskog prava;

3) za lica iz člana 21 stav 1 tačka 2 alineja 3 Zakona – rješenje o produženom vršenju roditeljskog prava;

4) za lica iz člana 21 stav 1 tačka 2 al. 4 i 5 Zakona – uvjerenje o završenom školovanju, odnosno potvrda o školovanju za lica poslije navršene 18. godine života;

5) za lica iz člana 21 stav 1 tačka 2 alineja 6 Zakona – rješenje o prestanku smještaja u ustanovu ili rješenje o prestanku porodičnog smještaja – hraniteljstva ili rješenje o prestanku starateljstva.

Vrste prihoda

Član 7

Pod prihodima iz člana 22 stav 1 tačka 1 Zakona, podrazumijevaju se:

1) lična primanja (zarada, naknada zarade, druga primanja po osnovu radnog odnosa i primanja koja su upodobljena sa radnim odnosom, tj. privremeni ili povremeni poslovi);

2) prihod od samostalnog obavljanja djelatnosti (prihod ostvaren od privredne djelatnosti, slobodnih zanimanja, profesionalnih i intelektualnih usluga i poljoprivrede, stočarstva i šumarstva);

3) prihodi od imovine i imovinskih prava (prihod ostvaren od izdavanja u zakup pokretne odnosno nepokretne imovine ili prodajom pokretne imovine, od vremenski ograničenog ustupanja autorskih prava, prava industrijske svojine i drugih imovinskih prava);

4) prihod ostvaren prodajom nepokretnosti;

5) prihod ostvaren po osnovu obaveze izdržavanja utvrđen presudom nadležnog suda.

Utvrđivanje visine prihoda

Član 8

Prihod ostvaren po osnovu ličnih primanja, osim ličnih primanja ostvarenih po osnovu privremenih ili povremenih poslova, uzima se u visini prosječnih mjesečnih prihoda koji su ostvareni i isplaćeni u prethodna tri mjeseca.

Prihod ostvaren po osnovu privremenih ili povremenih poslova uzima se u visini prosječnih mjesečnih prihoda iz tog perioda.

Prihod od samostalnog obavljanja djelatnosti, osim prihoda od poljoprivrede, stočarstva i šumarstva, uzima se u visini osnova za obračun poreza i doprinosa u tekućoj godini, podijeljen sa dvanaest.

Prihod od poljoprivrede i šumarstva, po osnovu vlasništva ili korišćenja poljoprivrednog zemljišta i privrednih šuma, uzima se u visini katastarskog prihoda iz prethodne godine, valorizovanog koeficijentom utvrđenim za tekuću godinu.

Prihod ostvaren od zakupa poljoprivrednog zemljišta, odnosno privrednih šuma, u površini manjoj od Zakonom propisane za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje uzima se u visini katastarskog prihoda uvećanog deset puta, ako nema dokaza o visini zakupnine.

Prihod ostvaren od izdavanja u zakup pokretne i nepokretne imovine uzima se u visini utvrđenoj ugovorom, podijeljenom sa brojem mjeseci u kojem je ostvaren prihod.

Prihod od vremenski ograničenog ustupanja autorskih prava, prava industrijske svojine i drugih imovinskih prava uzima se u visini osnova za obračun poreza i doprinosa u tekućoj godini.

Prihod ostvaren po osnovu obaveze izdržavanja uzima se u visini utvrđenoj odlukom nadležnog suda.

Ostali prihodi, koji podliježu plaćanju poreza i doprinosa, uzimaju se u visini poreske osnovice za tekuću godinu.

Prihodi pojedinca, odnosno člana porodice ostvareni tokom

trajanja uključenosti pojedinca, odnosno člana porodice u programe aktivne politike zapošljavanja, uključujući i programe koji podrazumijevaju zasnivanje radnog odnosa, a realizuju se posredstvom Zavoda, u trajanju do 12 mjeseci, ne smatraju se prihodima u postupku ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje.

Utvrđivanje visine prihoda koji se ne ostvaruju redovno ili su u postupku prinudnog izvršenja

Član 9

Ako se prihod iz člana 8 stav 1 ovog pravilnika ne ostvaruje redovno, uzima se u visini obračunatih prosječnih mjesečnih prihoda koji su ostvareni i isplaćeni u prethodna tri mjeseca.

Ako lice ne ostvari prihod iz člana 8 stav 8 ovog pravilnika, dužno je da dostavi dokaz o pokretanju postupka za prinudno izvršenje odluke nadležnog suda.

Prihod iz stava 2 ovog člana ne smatra se prihodom za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje do izvršenja rješenja o prinudnom izvršenju.

Lice iz stava 2 ovog člana dužno je da od strane nadležnog suda ili javnog izvršitelja svakih 12 mjeseci dostavlja dokaz o sprovedenom prinudnom izvršenju ili razlozima nesprovođenja izvršenja odluke nadležnog suda.

Dokazi o prihodima, primanjima, naknadi i pokretanju postupka za prinudno izvršenje

Član 10

U odnosu na prihode iz člana 22 stav 1 tačka 1 Zakona, potrebno je dostaviti dokaze o: prihodima po osnovu radnog odnosa ili privremenih i povremenih poslova; primanjima preko Fonda

za penzijsko i invalidsko osiguranje Crne Gore za sve članove porodice; primanjima po osnovu prava iz oblasti boračke i invalidske zaštite; korišćenju staračke naknade; naknadi za nezaposlene; pokretanju postupka za prinudno izvršenje presude za izdržavanje.

Vlasništvo, odnosno korišćenje imovine

Član 11

Vlasništvo, odnosno korišćenje imovine iz člana 22 stav 1 tač. 2, 3, 4 i 5 Zakona, dokazuje se uvjerenjem o posjedu za sve članove porodice, ugovorom o zakupu u slučaju korišćenja stana, odnosno stambene zgrade u obimu većem od zakonom utvrđenog ili nalazom i mišljenjem Centra.

U slučaju smrti roditelja, bračnog ili vanbračnog supružnika, odnosno partnera u zajednici života lica istog pola dostavlja se izvod iz knjige umrlih i uvjerenje o posjedu ili ostavinsko rješenje.

Uvjerenje o nepostojanju radnog odnosa

Član 12

Pojedinac, odnosno član porodice sposoban za rad iz člana 22 stav 1 tačka 6 Zakona dokazuje da nije u radnom odnosu uvjerenjem izdatim od organa uprave nadležnog za poslove naplate javnih prihoda (u daljem tekstu: poreski organ).

Isprava Zavoda

Član 13

Odbijanje ponuđenog zaposlenja u mjestu prebivališta ili stručnog osposobljavanja, prekvalifikacije ili dokvalifikacije iz člana 22 stav 1 tačka 8 Zakona dokazuje se ispravom izdatom

od Zavoda.

Mogućnost izdržavanja

Član 14

Mogućnost izdržavanja iz člana 22 stav 1 tačka 7 Zakona utvrđuje se odlukom Centra, odnosno odlukom nadležnog suda.

Prestanak radnog odnosa i ostvarivanje prava na otpremninu

Član 15

Prestanak radnog odnosa i ostvarivanje prava na otpremninu po osnovu prestanka radnog odnosa iz člana 22 stav 1 tač. 9, 10 i 11 Zakona, dokazuje se potvrdom Zavoda, odnosno odlukom poslodavca.

Otuđenje, odnosno odricanje prava na nasljeđivanje imovine

Član 16

Otuđenje, odnosno odricanje prava na nasljeđivanje imovine iz člana 22 stav 1 tačka 12 Zakona, dokazuje se ugovorom, odnosno odlukom nadležnog suda.

Imovina

Član 17

Imovina iz člana 22 stav 1 tač. 13, 14 i 14a Zakona dokazuje se uvjerenjem nadležnog organa.

Izdržavanje

Član 18

Izdržavanje iz člana 22 stav 1 tačka 15 Zakona dokazuje se ugovorom o doživotnom izdržavanju.

Nosilac prava materijalnog obezbjeđenja kod višečlanih porodica

Član 19

Kad se materijalno obezbjeđenje dodjeljuje višečlanoj porodici, kao nosilac prava određuje se jedan član porodice.

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje

Član 20

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje podrazumijevaju bolesti ili povrede kod kojih period liječenja traje duže od šest mjeseci.

Dokumentacija uz zahtjev za ostvarivanje prava na ličnu invalidninu

Član 21

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na ličnu invalidninu prilaže se medicinska dokumentacija.

Ponovni zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti sa priloženom medicinskom dokumentacijom, koja je od strane nadležne zdravstvene ustanove izdata poslije pravosnažnosti rješenja o odbijanju zahtjeva za pravo na ličnu invalidninu, osim otpusnih lista o bolničkom liječenju.

Nalaz, ocjenu i mišljenje socijalno-ljekarske komisije iz člana 80 stav 1 Zakona, Centar obezbjeđuje po službenoj dužnosti.

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na ličnu invalidninu

Član 22

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na ličnu invalidninu su:

1. Ekstrapiramidni sindromi i plegični sindromi:

1.1. Parkinsonizam i drugi ekstrapiramidni sindromi i ataktički sindrom koji dovode do potpune zavisnosti od pomoći drugog lica, odnosno od zavisnosti od mehaničke ventilacije 100%;

1.1. Kvadriplegija 100%;

1.2. Triplegija 100%;

1.3. Cerebralna paraliza sa tetraparezom/osoba nepokretna 100%.

2. Intelektualne teškoće i poremećaji iz autističnog spektra:

2.1. Umjerene intelektualne teškoće 90%;

2.2. Teže i teške intelektualne teškoće 100%;

2.3. Poremećaji iz autističnog spektra 90% i 100%.

3. Oštećenje mišića i neuromuskularne bolesti koja dovode do potpune zavisnosti od pomoći drugog lica, odnosno od zavisnosti od mehaničke ventilacije 100%:

3.1. Bolesti motornih neurona:

1) Amiotorična lateralna skleroza,

2) Spinalne amiotrofije,

3) Bulbospinalna amiotrofija Kennedy,

4) Postpolio sindrom;

3.2. Bolesti perifernih nerava, periferne neuropatije:

1) Nasljedne periferne neuropatije,

2) Peronealna mišićna atrofija, M. Charcot Marie Tooth, hereditarna,

3) Senzomotorna neuropatija,

4) Neuropatija Dejerine-Sottas,

5) Neuropatija Refsum,

6) Amiloidna neuropatija,

7) Neuropatija kod akutne intermitentne porfirije,

- 8) Familijarna paraliza pojedinih perifernih živaca zbog pritiska,
- 9) Postpolio sindrom;

3.3. Stečene periferne neuropatije:

- 1) Postinfekcijski poliradikuloneuritis Guillain Barre Strohl,
- 2) Multifokalna motorička neuropatija s blokom provođenja,
- 3) Neuropatije kod plazmocitoma, kolagenoza, sarkoidoze,
- 4) Paraneoplastične periferne neuropatije,
- 5) Dijabetska neuropatija,
- 6) Uremijska neuropatija,
- 7) Alkoholna neuropatija,
- 8) Toksične neuropatije,
- 9) Postinfekcijske neuropatije,
- 10) Posttraumatske neuropatije,
- 11) Kanalikularne neuropatije,
- 12) Kompresivne neuropatije;

3.4. Bolesti neuromuskularne spojnice:

- 1) Nasljedni kongenitalni miastenični sindromi,
- 2) Miastenija gravis,
- 3) Lambert-Eaton miastenični sindrom,
- 4) Botulizam;

3.5. Primarne bolesti mišića:

- 1) Mišićne distrofije:
 - Duchenne-ov oblik,
 - Beckerov oblik,
 - Pojasni oblik,
 - Facioskapulohumeralni oblik,
 - Emery-Dreifuss mišićna distrofija,
 - Distalni oblik mišićne distrofije,
 - Okulofaringealni oblik,
 - Miotonična distrofija;
- 2) Ostali oblici miopatija: Kongenitalne miopatije, Mitohondrijalne miopatije, Metaboličke miopatije, Endokrine

miopatije, Toksične miopatije,

3) Sindrom hiperekscitabilnosti perifernih nerava – neuromiotonija,

4) Poremećaj funkcije jonskih kanala: Kongenitalna miotonija, Kongenitalna paramiotonija, Periodične paralize,

5) Arthrogryposis multiplex congenita,

6) Upalne miopatije: Polymyositis, Dermatomyositis, Dermatoneuromyositis,

7) Bolesti središnjeg nervnog sistema s neuromuskularnim manifestacijama: Stiff persons syndrome, Tetanus, Neuroleptični maligni sindrom, Spinocerebelarna ataksija, Hereditarna spastička paraplegija.

4. Gluvosljepoća:

Gluvosljepoća (težina II, III, IV) 100%.

5. Oštećenje vida:

5.1. Potpuna paraliza sva tri živca pokretača oka na oba oka s obostranom kompletnom ptozom obrva 100%;

5.2. Gubitak oba oka, potpuni gubitak vida oba oka ili vrlo veliko smanjenje vida (manje od 0.05) 100%.

6. Hromozomske aberacije, urođene malformacije i rijetke bolesti:

6.1. Sy Down 60–100%;

6.2. Sy Turner 50–100%;

6.3. Sy Prader Willy 60–100%;

6.4. Sy Angelman 60–100%;

6.5. Sy Dandy-Walker 60–100%;

6.6. Sy Charge 60–100%;

6.7. Sy Cornelia de Lange 60–100%;

6.8. Sy Ellis Van Creveld 60–100%;

6.9. Sindrom fragilnog X 60–100%;

6.10. Sy Joubert 60–100%;

6.11. Ostale hromozomske bolesti 60–100%;

- 6.12. Osteohondrodisplazije 100%;
- 6.13. Osteogenesis imperfekta 100%;
- 6.14. Epidermiolysis bullosa 100%.

7. Neoplazme:

Maligne neoplazme – inoperabilne, sa udaljenim metastazama, terminalne faze 100%.

Dokumentacija uz zahtjev za ostvarivanje prava na dodatak za njegu i pomoć

Član 23

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na dodatak za njegu i pomoć prilaže se medicinska dokumentacija.

Ponovni zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti sa priloženom medicinskom dokumentacijom, koja je od strane nadležne zdravstvene ustanove izdata poslije pravosnažnosti rješenja o odbijanju zahtjeva za pravo na dodatak za njegu i pomoć, osim otpusnih lista o bolničkom liječenju.

Nalaz, ocjenu i mišljenje socijalno-ljekarske komisije iz člana 80 stav 1 Zakona Centar obezbjeđuje po službenoj dužnosti.

Trajanje prava na dodatak za njegu i pomoć

Član 24

Pravo na dodatak za njegu i pomoć priznaje se trajno ili na određeno vrijeme, u skladu sa nalazom i mišljenjem socijalno-ljekarske komisije.

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na dodatak za njegu i pomoć

Član 25

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na dodatak za njegu i pomoć su:

1. Oštećenja lokomotornog sistema:

1.1. Eksartikulacija noge u kuku 80%;

1.2. Gubitak obje potkoljenice s kratkim ili zgrčenim patrljcima neprikladnim za proteze 100%;

1.3. Gubitak jedne ruke i jedne noge ili potpuna neupotrebljivost jedne ruke i jedne noge 100%;

1.4. Atlantoaksijalna dislokacija kao komplikacija reumatoidnog artritisa 80–100% (prema reumatološko neurološkom statusu);

1.5. Ankiloza svih prstiju šake, ako su takve promjene u nepovoljnom položaju 90%.

2. Oštećenja i bolesti centralnog i perifernog nervnog sistema:

2.1. Epilepsija s učestalim napadima i težim psihičkim promjenama bolnički evidentirane 90% (EEG, CT/NMR, neuropsihologijsko testiranje od strane neurologa, psihijatra i psihologa);

2.2. Najteži slučajevi bulbarne paralize 100%;

2.3. Potpuna motorna oduzetost jedne strane tijela – hemiplegija 100%;

2.4. Paraplegija 100%;

2.5. Kvadriplegija 90%;

2.6. Brahijalna diplegija 100%;

2.7. Cerebralna paraliza s ataksijom/osoba nepokretna 100%;

2.8. Cerebralna paraliza s diparezom/osoba nepokretna 100%;

2.9. Multipla skleroza – EDDS 6,5–10: 100%;

2.10. Urođene malformacije centralnog nervnog sistema teškog stepena (EEG, CT/NMR, neuropsihologijsko testiranje od strane neurologa, psihijatra, psihologa) 100% prema neurološkom i psihičkom statusu.

3. Duševne bolesti i psihički poremećaji:

3.1. Trajni poremećaji ličnosti nakon vaskularnih ili drugih oštećenja centralnog nervnog sistema prema težini kognitivnih oštećenja teškog stepena, potvrđeno CT ili MR mozga sa teškim atrofijama ili velikim brojem vaskularnih promjena, MMSE ocjena 7 i manje od 7, 100% (EEG, CT/NMR, neuropsihologijsko testiranje od strane neurologa, psihijatra, psihologa);

3.2. Klinički utvrđeni mentalni poremećaji sa psihozom (shizofrenija, sumanuti i shizoafektivni poremećaj) sa stalno prisutnim simptomima koji dovode do izraženih poteškoća u obavljanju dnevne rutine i izrazitih poteškoća u socijalnom funkcionisanju, uz redovno ambulantno liječenje u trajanju više od tri godine uz više hospitalizacija 100%.

4. Oštećenja organa i organskih sistema:

4.1. Plućne fibroze s izraženim znacima trajnog opterećenja desnog srca 100%;

4.2. Profesionalne pneumokonioze i profesionalne bronhijalne astme s trajnim oštećenjem respiratorne funkcije teškog stepena i sa izraženim znacima trajnog opterećenja desnog srca ako se neosporno dokaže da je oštećenje desnog srca posljedica profesionalne plućne bolesti 100%;

4.3. Trajno smanjenje funkcije pluća sa znacima opterećenja desnog srca 100%;

4.4. Gubitak jednog plućnog krila s promjenama na suprotnom hemitoraksu sa znacima opterećenja desnog srca 100%;

4.5. Transplantacija pluća 100%;

4.6. Diabetes tip 1 do 14. godine života.

5. Bolesti i oštećenja gastrointestinalnog sistema:

5.1. Suženje jednjaka uz potrebu stalnog bužiranja 90%;

5.2. Trajne fistule široke, visoko na tankom crijevu, s teškim pojavama denutricije 100%;

5.3. Trajna gastrostomija s poremećajem opšteg stanja 100%.

6. Oštećenja sluha i govora:

6.1. Gluvoća – gubitak sluha veći od 93% po Fowleru s komunikacijskim teškoćama 100%;

6.2. Obostrano teško oštećenje sluha od 90% do 93% po Fowleru s komunikacijskim teškoćama 90%;

6.3. Afazija s aleksijom, agrafijom i akalkulijom (moždani udar, tumori mozga i infekcije) globalna afazija 100%;

6.4. Poremećaji komunikacije kod traumatskih oštećenja (komunikacijski poremećaji osoba u vegetativnim stanjima) 100%;

6.5. Neurodegenerativni jezično-govorni poremećaji (kod miješanih demencija) 80%.

7. Oštećenje vida:

Gluvošljepoća (težina I) 90%.

8. Bolesti oštećenja srca i krvnih sudova:

8.1. NYHA IV;

8.2. Stanje poslije transplantacije srca ili srca i pluća.

9. Neoplazme:

Zloćudne neoplazme limfnog i hematopoeznog tkiva dječije dobi 100%.

Dokumentacija uz zahtjev za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu

Član 26

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu prilaže se dokaz da ovo pravo nije ostvareno po drugom osnovu.

Dokumentacija uz zahtjev za ostvarivanje prava na troškove sahrane

Član 27

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na troškove sahrane, lice koje je preuzelo plaćanje troškova sahrane prilaže: izvod iz matične knjige umrlih; rješenje Centra o smještaju; dokaz o troškovima

sahrane; dokaz da je lice umrlo van mjesta prebivališta; dokaz o plaćenim troškovima prevoza lica koje je umrlo van mjesta prebivališta, kao i dokaz da troškovi sahrane nijesu ostvareni po drugom osnovu.

Jednokratna novčana pomoć

Član 28

Jednokratnu novčanu pomoć može ostvariti pojedinac, odnosno porodica:

- 1) kad se suoče sa okolnostima koje se nijesu mogle predvidjeti i prevazići, a nepovoljno utiču na zadovoljavanje njihovih osnovnih potreba;
- 2) radi pomoći djeci i mladima, čija porodica nema materijalnih mogućnosti da im obezbijedi neophodne uslove za pravilan rast i razvoj, imajući u vidu mjere kojima se sprečava rizik od institucionalizacije, naročito djeteta mlađeg od tri godine života;
- 3) u drugim slučajevima kad postoje okolnosti i opravdani razlozi za obezbjeđivanje neodložne podrške i kad je potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Razlozi i dokumentacija za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć

Član 29

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć podnosilac zahtjeva dužan je da navede razloge zbog kojih mu je pomoć potrebna i, ako je u mogućnosti, da podnese odgovarajuću dokumentaciju koja te razloge čini osnovanim.

Jednokratna novčana pomoć u robi

Član 30

Jednokratnu novčanu pomoć Centar može realizovati u robi, uz saglasnost podnosioca zahtjeva, kad ocijeni da je to povoljnije za korisnika ili da se pomoć u novcu ne koristi ili postoji velika vjerovatnoća da se neće koristiti za podmirenje potreba iz zahtjeva.

Naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu

Član 31

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu prilaže se rješenje o postavljanju staratelja.

3. Osnovna materijalna davanja iz dječije zaštite

Dokumentacija uz zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu za novorođeno dijete

Član 32

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu za novorođeno dijete prilaže se: lična karta na uvid, izvod iz knjige rođenih za djecu koja ne posjeduju ličnu kartu, dokaz o mjestu prebivališta, odnosno boravišta za jednog od roditelja, odnosno usvojioca, staraoca ili hranitelja, a za korisnike materijalnog obezbjeđenja rješenje.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, za djecu stranaca prilaže se izvod iz matičnog registra rođenih i dozvola za boravak izdata od strane organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove i to za djecu kojoj je odobren privremeni ili stalni boravak, azil ili supsidijarna zaštita u skladu sa posebnim zakonom, a za korisnike mjesečne naknade rješenje.

Uz zahtjev i dokaze iz stava 1 ovog člana koje podnosi usvojilac, staralac ili hranitelj, prilaže se i dokaz da naknadu za novorođeno dijete nije ostvario jedan od roditelja djeteta prije zasnivanja usvojenja, starateljstva ili hraniteljstva.

Uz zahtjev i dokaze iz stava 1 ovog člana koje podnosi roditelj koji je osnovao novu bračnu, odnosno vanbračnu zajednicu, za utvrđivanje redosljeda reda rođenja djeteta prilažu se izvodi iz knjige rođenih za djecu roditelja koji podnosi zahtjev, kao i presuda o povjeravanju djece iz prethodne bračne, odnosno vanbračne zajednice.

Dokumentacija uz zahtjev za ostvarivanje prava na dodatak za djecu

Član 33

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na dodatak za djecu prilaže se: dokaz o prebivalištu roditelja, usvojioca, staraoca ili hranitelja; dokaz o radnom odnosu na osnovu sporazuma o aktivaciji; dokaz da je na redovnom školovanju u srednjoj školi do kraja roka propisanog za to školovanje; za dijete od 15. do navršene 18. godine života, koje nije na redovnom školovanju, dokaz da je na evidenciji Zavoda.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za dijete do navršene 18. godine života i za dijete koje je korisnik lične invalidnine ne prilaže se dokaz da je na redovnom školovanju.

Dokaz o redovnom školovanju dostavlja se do 1. oktobra tekuće godine, a dokaz da je na evidenciji Zavoda na početku svakog kvartala, za prethodni kvartal.

Dokumentacija uz zahtjev za ostvarivanje prava na troškove ishrane u predškolskim ustanovama

Član 34

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na troškove ishrane, javna predškolska ustanova prilaže Centru ugovor zaključen sa korisnikom i akt kojim se utvrđuje cijena troškova ishrane.

Uz mjesečni zahtjev za troškove ishrane, ustanova iz stava 1 ovog člana dostavlja Centru račun o mjesečnim troškovima ishrane djeteta i evidenciju o broju dana boravka djeteta u toku mjeseca.

Pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama

Član 35

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na troškove smještaja u skladu sa članom 48 Zakona, ustanova u kojoj su djeca i mladi smješteni organu državne uprave nadležnom za poslove socijalnog staranja (u daljem tekstu: Ministarstvo) dostavlja račun o troškovima smještaja sa evidencijom korisnika smještaja i dokaz o troškovima smještaja za pratioca korisnika.

Refundacija naknade zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo

Član 36

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo, poslodavac prilaže: dokaz o radnom odnosu zaposlenog; potvrdu o očekivanom terminu porođaja koju izdaje izabrani ginekolog; potvrdu o obavljenom porođaju koju izdaje zdravstvena ustanova u kojoj je porođaj obavljen; odluku poslodavca o ostvarivanju prava na porodijsko odsustvo, odnosno roditeljsko odsustvo; izvod iz matične knjige rođenih za dijete; dokaz od poreskog organa o

visini izmirene zarade zaposlenom za period propisan članom 51 stav 1 Zakona i potvrdu o prijavi zaposlenog na obavezno socijalno osiguranje.

Uz zahtjev za mjesečnu isplatu refundacije naknade zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo poslodavac dostavlja: dokaz od poreskog organa da je poslodavac za zaposlenog izmirio naknadu zarade i obaveze po osnovu poreza i doprinosa na teret zaposlenog.

Dokazi potrebni za refundaciju naknade zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo za poslodavca koji je izvršio odlaganje poreskih i neporeskih obaveza

Član 37

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo, poslodavac koji je izvršio odlaganje dospelih poreskih i neporeskih obaveza kod poreskog organa prilaže: dokaz o radnom odnosu zaposlenog; potvrdu o očekivanom terminu porođaja koju izdaje izabrani ginekolog; potvrdu o obavljenom porođaju koju izdaje zdravstvena ustanova u kojoj je porođaj obavljen; odluku poslodavca o ostvarivanju prava na porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo; izvod iz matične knjige rođenih za dijete; dokaz od poreskog organa o izmirenim dospelim poreskim i neporeskim obavezama i potvrdu o prijavi zaposlenog na obavezno socijalno osiguranje.

Uz zahtjev za mjesečnu isplatu refundacije naknade zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo, poslodavac iz stava 1 ovog člana dostavlja: dokaz od poreskog organa o izmirenim dospelim poreskim i neporeskim obavezama za taj mjesec i dokaz o uplaćenju neto zaradi za mjesec za koji se isplaćuje refundacija sredstava.

Refundacija naknade zarade za usvojiteljsko ili hraniteljsko odsustvo

Član 38

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade za usvojiteljsko ili hraniteljsko odsustvo, poslodavac prilaže: dokaz o radnom odnosu zaposlenog; dokaz o zasnivanju usvojenja ili hraniteljstva zaposlenog; odluku poslodavca o ostvarivanju prava zaposlenog na usvojiteljsko ili hraniteljsko odsustvo; izvod iz matične knjige rođenih za dijete; dokaz od poreskog organa o visini izmirene zarade zaposlenom za period propisan članom 51 stav 1 Zakona i potvrdu o prijavi zaposlenog na obavezno socijalno osiguranje.

Uz zahtjev za mjesečnu isplatu refundacije naknade zarade za usvojiteljsko ili hraniteljsko odsustvo, poslodavac dostavlja dokaz od poreskog organa da je poslodavac za zaposlenog izmirio naknadu zarade i obaveze po osnovu poreza i doprinosa na teret zaposlenog.

Dokazi potrebni za ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade za usvojiteljsko ili hraniteljsko odsustvo za poslodavca koji je izvršio odlaganje poreskih i neporeskih obaveza

Član 39

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade za usvojiteljsko, odnosno hraniteljsko odsustvo, poslodavac koji je izvršio odlaganje dospelih poreskih i neporeskih obaveza kod poreskog organa prilaže: dokaz o radnom odnosu zaposlenog; dokaz o zasnivanju usvojenja, odnosno hraniteljstva zaposlenog; odluku poslodavca o ostvarivanju prava zaposlenog na usvojiteljsko, odnosno hraniteljsko odsustvo; izvod iz matične knjige rođenih za dijete; dokaz od poreskog organa o izmirenim

dospjelim poreskim i neporeskim obavezama i potvrdu o prijavi zaposlenog na obavezno socijalno osiguranje.

Uz zahtjev za mjesečnu isplatu refundacije naknade zarade za usvojiteljsko, odnosno hraniteljsko odsustvo, poslodavac iz stava 1 ovog člana dostavlja: dokaz od poreskog organa o izmirenim dospjelim poreskim i neporeskim obavezama za taj mjesec i dokaz o uplaćenju neto zaradi za mjesec za koji se isplaćuje refundacija sredstava.

Naknada zarade zaposlenog koji se bavi preduzetničkom djelatnošću za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo

Član 40

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo, preduzetnik prilaže: rješenje o registraciji od nadležnog organa; potvrdu o očekivanom terminu porođaja koju izdaje izabrani ginekolog; potvrdu o obavljenom porođaju koju izdaje zdravstvena ustanova u kojoj je porođaj obavljen; izvod iz matične knjige rođenih za dijete; potvrdu o prijavi na obavezno socijalno osiguranje i dokaz od poreskog organa o visini izmirene zarade za period propisan članom 51 stav 1 Zakona.

Uz zahtjev za mjesečnu isplatu naknade zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo, preduzetnik dostavlja: dokaz o privremenoj spriječenosti za rad i dokaz od poreskog organa da je izmirio naknadu zarade i obaveze po osnovu poreza i doprinosa za mjesec koji prethodi mjesecu isplate naknade zarade.

Naknada zarade zaposlenog koji se bavi preduzetničkom djelatnošću za usvojiteljsko ili hraniteljsko odsustvo

Član 41

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu zarade za usvojiteljsko ili hraniteljsko odsustvo, preduzetnik prilaže: rješenje o registraciji od nadležnog organa; dokaz o zasnivanju usvojenja ili hraniteljstva; izvod iz matične knjige rođenih za dijete; potvrdu o prijavi na obavezno socijalno osiguranje i dokaz od poreskog organa o visini izmirene zarade za period propisan članom 51 stav 1 Zakona.

Uz zahtjev za mjesečnu isplatu naknade zarade za usvojiteljsko ili hraniteljsko odsustvo preduzetnik dostavlja dokaz od poreskog organa da je izmirio naknadu zarade i obaveze po osnovu poreza i doprinosa za mjesec koji prethodi mjesecu isplate naknade zarade.

Dokumentacija uz zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu po osnovu rođenja djeteta

Član 42

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu po osnovu rođenja djeteta prilaže se: dokaz o prebivalištu odnosno boravištu jednog od roditelja; izvod iz matične knjige za dijete; dokaz da je roditelj na evidenciji Zavoda, odnosno da je student, odnosno dokaz da drugi roditelj ne koristi naknadu po osnovu rođenja djeteta ili dokaz da poslodavac ne ostvaruje pravo na refundaciju naknade zarade za vrijeme porodijskog, odnosno roditeljskog odsustva na ime drugog roditelja ili dokaz da drugi roditelj kao preduzetnik ne ostvaruje pravo na naknadu zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo, u skladu sa Zakonom.

Nalaz, ocjena i mišljenje za utvrđivanje naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena

Član 43

Na zahtjev poslodavca, odnosno preduzetnika Centar obezbjeđuje nalaz, ocjenu i mišljenje socijalno-ljekarske komisije iz člana 80 stav 1 Zakona, za ostvarivanje prava zaposlenog, odnosno preduzetnika za rad sa polovinom punog radnog vremena, u skladu sa Zakonom o radu.

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena radi staranja i njege djeteta sa smetnjama u razvoju, odnosno lica sa teškim invaliditetom

Član 44

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena radi staranja i njege djeteta sa smetnjama u razvoju, odnosno lica sa teškim invaliditetom su:

1. Ekstrapiramidni sindromi i plegični sindromi:
 - 1.1. Parkinsonizam i drugi ekstrapiramidni sindromi i ataktički sindrom koji dovode do potpune zavisnosti od pomoći drugog lica, odnosno od zavisnosti od mehaničke ventilacije 100%;
 - 1.2. Kvadriplegija 100%;
 - 1.3. Triplegija 100%;
 - 1.4. Cerebralna paraliza sa tetraparezom/osoba nepokretna 100%.
2. Intelektualne teškoće i poremećaji iz autističnog spektra:
 - 2.1. Umjerene intelektualne teškoće 90%;
 - 2.2. Teže i teške intelektualne teškoće 100%;
 - 2.3. Poremećaji iz autističnog spektra 90% i 100%.
3. Oštećenje mišića i neuromuskularne bolesti koje dovode do potpune zavisnosti od pomoći drugog lica, odnosno od zavisnosti od mehaničke ventilacije 100%:

3.1. Bolesti motornih neurona:

- 1) Amiotorična lateralna skleroza,
- 2) Spinalne amiotrofije,
- 3) Bulbospinalna amiotrofija Kennedy,
- 4) Postpolio sindrom;

3.2. Bolesti perifernih nerava, periferne neuropatije:

- 1) Nasljedne periferne neuropatije,
- 2) Peronealna mišićna atrofija, M. Charcot Marie Tooth, hereditarna,
- 3) Senzomotorna neuropatija,
- 4) Neuropatija Dejerine-Sottas,
- 5) Neuropatija Refsum,
- 6) Amiloidna neuropatija,
- 7) Neuropatija kod akutne intermitentne porfirije,
- 8) Familijarna paraliza pojedinih perifernih živaca zbog pritiska,
- 9) Postpolio sindrom;

3.3. Stečene periferne neuropatije:

- 1) Postinfekcijski poliradikuloneuritis Guillain Barre Strohl,
- 2) Multifokalna motorička neuropatija s blokom provođenja,
- 3) Neuropatije kod plazmocitoma, kolagenoza, sarkoidoze,
- 4) Paraneoplastične periferne neuropatije,
- 5) Dijabetska neuropatija,
- 6) Uremijska neuropatija,
- 7) Alkoholna neuropatija,
- 8) Toksične neuropatije,
- 9) Postinfekcijske neuropatije,
- 10) Posttraumatske neuropatije,
- 11) Kanalikularne neuropatije,
- 12) Kompresivne neuropatije;

3.4. Bolesti neuromuskularne spojnice:

- 1) Nasljedni kongenitalni miastenični sindromi,
- 2) Miastenija gravis,

3) Lambert-Eaton miastenični sindrom,

4) Botulizam;

3.5. Primarne bolesti mišića:

1) Mišićne distrofije:

– Duchenne-ov oblik,

– Beckerov oblik,

– Pojasni oblik,

– Facioskapulohumeralni oblik,

– Emery-Dreifuss mišićna distrofija,

– Distalni oblik mišićne distrofije,

– Okulofaringealni oblik,

– Miotonična distrofija,

2) Ostali oblici miopatija: Kongenitalne miopatije, Mitohondrijalne miopatije, Metaboličke miopatije, Endokrine miopatije, Toksične miopatije,

3) Sindrom hiperekscitabilnosti perifernih nerava – neuromiotonija,

4) Poremećaj funkcije jonskih kanala: Kongenitalna miotonija, Kongenitalna paramiotonija, Periodične paralize,

5) Artrhogryposis multiplex congenita,

6) Upalne miopatije: Polymyositis, Dermatomyositis, Dermatoneuromyositis,

7) Bolesti središnjeg nervnog sistema s neuromuskularnim manifestacijama: Stiff persons syndrome, Tetanus, Neuroleptični maligni sindrom, Spinocerebelarna ataksija, Hereditarna spastička paraplegija.

4. Gluvosljepoća:

Gluvosljepoća (težina II, III, IV) 100%.

5. Oštećenje vida:

5.1. Potpuna paraliza sva tri živca pokretača oka na oba oka s obostranom kompletnom ptozom obrva 100%;

5.2. Gubitak oba oka, potpuni gubitak vida oba oka ili vrlo veliko

smanjenje vida (manje od 0.05) 100%;

6. Oštećenja organa i organskih sistema:

Diabetes tip 1 do 14. godine života.

7. Hromozomske aberacije, urođene malformacije i rijetke bolesti:

7.1. Sy Down 60–100%;

7.2. Sy Turner 50–100%;

7.3. Sy Prader Willy 60–100%;

7.4. Sy Angelman 60–100%;

7.5. Sy Dandy-walker 60–100%;

7.6. Sy Charge 60–100%;

7.7. Sy Cornelia de Lange 60–100%;

7.8. Sy Ellis Van Creveld 60–100%;

7.9. Sindrom fragilnog X 60–100%;

7.10. Sy Joubert 60–100%;

7.11. Ostale hromozomske bolesti 60–100%;

7.12. Osteohondrodisplazije 100%;

7.13. Osteogenesis imperfekta 100%;

7.14. Epidermiolisis bullosa 100%.

8. Neoplazme:

Maligne neoplazme – inoperabilne, sa udaljenim metastazama, terminalne faze 100%.

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do navršene treće godine života djeteta

Član 45

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do navršene treće godine života djeteta su:

1) prijevremeno rođeno dijete kojem je potrebna simulacija

razvoja;

2) dijete koje je imalo neki od faktora rizika od strane majke, trudnoće, porođaja ili od samog ploda, koji bi mogli da dovedu do poremećaja u rastu i razvoju;

3) novorođenče oboljelo od transmisivnih bolesti;

4) posljedica aktuelnog encefalitisa razne etiologije;

5) sve vrste malignih neoplazmi uključujući i leukemiju;

6) diabetes mellitus;

7) kongenitalna adrenalna hiperplazija;

8) hemofilija;

9) epilepsija razvojnog doba;

10) bolesti motornih neurona i mišićna atrofija;

11) retinopatija prematura;

12) oštećenja sluha i govora;

13) teža srčana oboljenja;

14) teža oboljenja jetre;

15) teža oboljenja bubrega;

16) cistična fibroza;

17) urođene i stečene maloformacije kostiju i mišića;

18) celijakačni sindrom;

19) djeca rođena iz višeploidne trudnoće.

Refundacija naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena

Član 46

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena poslodavac prilaže: dokaz o radnom odnosu zaposlenog; rješenje poslodavca o ostvarivanju prava na rad sa polovinom punog radnog vremena i izvod iz matične knjige rođenih za dijete; potvrdu o prijavi zaposlenog na obavezno socijalno osiguranje i dokaz od poreskog

organa o visini izmirene zarade za period propisan članom 55 stav 2 Zakona.

Uz zahtjev za mjesečnu isplatu refundacije naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena, poslodavac dostavlja dokaz da je za zaposlenog izmirio naknadu zarade i obaveze po osnovu poreza i doprinosa na teret zaposlenog.

Dokazi potrebni za refundaciju naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena za poslodavca koji je izvršio odlaganje poreskih i neporeskih obaveza

Član 47

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena, poslodavac koji je izvršio odlaganje dospelih poreskih i neporeskih obaveza kod poreskog organa prilaže: dokaz o radnom odnosu zaposlenog; rješenje poslodavca o ostvarivanju prava zaposlenog na rad sa polovinom punog radnog vremena; izvod iz matične knjige rođenih za dijete; dokaz od poreskog organa o izmirenim dospelim poreskim i neporeskim obavezama i potvrdu o prijavi zaposlenog na obavezno socijalno osiguranje.

Uz zahtjev za mjesečnu isplatu refundacije naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena, poslodavac iz stava 1 ovog člana dostavlja: dokaz od poreskog organa o izmirenim dospelim poreskim i neporeskim obavezama za taj mjesec i dokaz o uplaćenju neto zaradi za mjesec za koji se isplaćuje refundacija sredstava.

Obavještenje o isplati sredstava poslodavcu

Član 48

O izvršenoj isplati sredstava poslodavcu po osnovu refundacije naknade zarade iz čl. 37, 39 i 47 ovog pravilnika Centar obavještava poreski organ.

Naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena zaposlenom koji se bavi preduzetničkom djelatnošću

Član 49

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena preduzetnik prilaže: rješenje o registraciji od nadležnog organa; izvod iz matične knjige rođenih za dijete; potvrdu o prijavi na obavezno socijalno osiguranje i dokaz od poreskog organa o visini izmirene zarade za period propisan članom 55 stav 2 Zakona.

Uz zahtjev za mjesečnu isplatu naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena, preduzetnik dostavlja dokaz od poreskog organa da je izmirio naknadu zarade i obaveze po osnovu poreza i doprinosa.

III. DRUGA MATERIJALNA DAVANJA U SOCIJALNOJ I DJEČIJOJ ZAŠTITI

Druga materijalna davanja

Član 50

U skladu sa članom 20 stav 2 i članom 40 stav 2 Zakona, pojedinac, odnosno porodica može, pored osnovnih materijalnih davanja utvrđenih Zakonom, u skladu sa materijalnim mogućnostima države, ostvariti i druga materijalna davanja u socijalnoj i dječijoj zaštiti, pod uslovima i na način utvrđen ovim pravilnikom.

Materijalna davanja u socijalnoj i dječijoj zaštiti koja se mogu obezbijediti, u smislu stava 1 ovog člana, su druge novčane pomoći i pomoć u robi.

Uslovi za ostvarivanje drugih materijalnih davanja

Član 51

Pojedinac, odnosno porodica može ostvariti materijalna davanja iz člana 50 ovog pravilnika radi unapređenja kvaliteta života i osnaživanja za samostalan i produktivan život pojedinca, odnosno porodice:

- 1) ako se nađu u stanju socijalne potrebe usljed okolnosti koje se nijesu mogle predvidjeti;
 - 2) ako je neophodno hitno otkloniti negativne posljedice nastale za pojedinca odnosno porodicu zbog zdravstvenog ili materijalnog stanja;
 - 3) radi pomoći djeci i mladima, čija porodica nema materijalnih mogućnosti da im obezbijedi neophodne uslove za pravilan rast i razvoj, imajući u vidu mjere kojima se sprečava rizik od institucionalizacije, naročito djeteta mlađeg od tri godine života;
- i

4) u drugim slučajevima kad se utvrde okolnosti i opravdani razlozi za obezbjeđivanje neodložne podrške.

Visina, obim i oblik drugih materijalnih davanja

Član 52

Visina, obim i oblik materijalnog davanja iz člana 50 stav 2 ovog pravilnika određuje se u zavisnosti od nastale situacije u skladu sa materijalnim mogućnostima države.

Zahtjev za ostvarivanje drugih materijalnih davanja

Član 53

Zahtjev za ostvarivanje materijalnih davanja iz člana 50 ovog pravilnika podnosi se Ministarstvu.

Podnosilac zahtjeva dužan je da u zahtjevu navede razloge zbog kojih mu je pomoć potrebna i da podnese dokumentaciju koja te razloge čini osnovanim.

O zahtjevu iz stava 1 ovog člana rješava komisija koju obrazuje Ministarstvo.

Komisija za ostvarivanje drugih materijalnih davanja

Član 54

Komisija iz člana 53 stav 3 ovog pravilnika cijeni postojanje činjenica i okolnosti istaknutih u zahtjevu i na osnovu toga predlaže visinu, obim i oblik materijalnog davanja pojedincu, odnosno porodici.

Na predlog komisije iz stava 1 ovog člana ministar socijalnog staranja donosi rješenje.

IV. NALAZ I MIŠLJENJE

Nalaz i mišljenje kod materijalnog obezbjeđenja

Član 55

Sadržina nalaza i mišljenja o potrebi pojedinca, odnosno porodice za materijalnim obezbjeđenjem, o prestanku prava na materijalno obezbjeđenje i ostvarivanju prava na materijalno obezbjeđenje, saglasno čl. 25, 26 i 78 Zakona, data je na obrascu NM-MO koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Nalaz i mišljenje kod prava na ličnu invalidninu

Član 56

Sadržina nalaza i mišljenja za ostvarivanje prava na ličnu invalidninu, saglasno članu 78 Zakona, data je na obrascu NM-LI koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Nalaz i mišljenje kod prava na dodatak za njegu i pomoć

Član 57

Sadržina nalaza i mišljenja za ostvarivanje prava na dodatak za njegu i pomoć, saglasno članu 78 Zakona, data je na obrascu NM-DNjP koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Nalaz i mišljenje kod prava na jednokratnu novčanu pomoć i druga materijalna davanja

Član 58

Sadržina nalaza i mišljenja za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć i druga materijalna davanja, saglasno članu 78 Zakona, data je na obrascu NM-JNP koji je sastavni dio ovog pravilnika.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak važenja

Član 59

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe Pravilnik o bližim uslovima za ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja iz socijalne i dječije zaštite („Službeni list CG“, br. 43/20, 43/21, 76/21, 113/21, 79/23, 58/24, 104/24 i 39/25) i Pravilnik o medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena („Službeni list CG“, broj 58/14).

Stupanje na snagu

Član 60

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Z-MO (Zahtjev za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje)

Z-MOP (Podaci o članovima porodice uz zahtjev za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje)

Z-LI (Zahtjev za ostvarivanje prava na ličnu invalidninu)

Z-DNjP (Zahtjev za ostvarivanje prava na dodatak za njegu i pomoć)

Z-ZZ (Zahtjev za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu)

Z-TS (Zahtjev za ostvarivanje prava na troškove sahrane)

Z-JNP (Zahtjev za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć)

Z-NRS (Zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu)

Z-ND (Zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu za novorođeno

dijete)

Z-DD-1 (Zahtjev za ostvarivanje prava na dodatak za djecu)

Z-DD-2 (Podaci o djeci uz zahtjev za ostvarivanje prava na dodatak za djecu)

Z-RNZ (Zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade i naknade zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo)

Z-NRD (Zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu po osnovu rođenja djeteta)

Z-RNZRP (Zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena)

Z-RNZUH (Zahtjev za ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade i naknadu zarade za usvojiteljsko, odnosno hraniteljsko odsustvo)

Z-I (Izjava)

NM-MO (Nalaz i mišljenje)

NM-LI (Nalaz i mišljenje)

NM-DNJP (Nalaz i mišljenje)

NM-JNP (Nalaz i mišljenje)

ZAKLJUČCI

Tokom edukativno-pravnih radionica uočili smo da su osobe s invaliditetom nedovoljno informisane o svojim pravima.

Razlozi njihove neinformisanosti su različiti i mogu se kategorisati kao:

- ✓ (Ne)informisanost članova na prava koja su propisana *Odlukama o socijalnoj i dječijoj zaštiti na nivou lokalne samouprave*;
- ✓ Osobe sa invaliditetom ne razlikuju prava, obim i uslove koje propisuje Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti u odnosu na prava, obim i uslove koji su propisani *Odlukama na nivou lokalne samouprave*;
- ✓ Nijesu dovoljno informisani o rokovima u postupku pred nadležnim organima;
- ✓ (Ne)informisanost članova o besplatnoj pravnoj pomoći;
- ✓ (Ne)informisanost članova o vještačenju stepena invaliditeta pred Zavodom za zapošljavanje;
- ✓ (Ne)informisanost članova o beneficiranom radnom stažu;
- ✓ (Ne)informisanost članova o besplatnom dnevnom obroku – Glavni grad Podgorica;
- ✓ (Ne)informisanost članova o korišćenju e-usluga;
- ✓ (Ne)transparentnost rada organa lokalne samouprave.

Nadamo se da smo ovim projektom, „Moje pravo, moja snaga“, edukovali osobe sa invaliditetom i na taj način doprinijeli njihovom kvalitetu života uz konstantnu pravnu podršku koju pružamo.

Udruženje multiple skleroze Crne Gore

e-mail: friendlyhand@t-com.me

www.udruzenjemultiplesklerozecrnegore.com

Fb: Udruženje multiple skleroze Crne Gore

Instagram: [udruzenjemultiplesklerozecg](https://www.instagram.com/udruzenjemultiplesklerozecg)